

Ekседes

Ekседes buka ya: dulu koko

Mosesta 40 sokomoko dulu dla Isalael so eleme dalupa dulu dla sela:mama Ekседes buka i ma ilimuwapo.

Epedeme Ekседes hi i ya: dulu kokoye alikili dla woyamale demama apopo. Oloma edla Isalael sotapo Isip mo dla asiyama pa:le oko hamha:ha:mama wotiyalle dulu dla ha:ha:iyo. Epapedeme buka itapo Godta Isalael opaye adipo Isip mo tle alikili dla eleme woyamuwa dle kokoye atlamapo. Epapeleye Godta Mosesye sisilamuwapo, ya:tapo Isalael soye elepo alikili dla woyamelepo depame.

Epame buka hatlo me-itapo Godta aiyalma 10 hapili koko ma atlamapo.

Isalael so opata ta:le

¹⁻⁵ Epedeme Yokob ya: akimlala iwolotapo yia: a mate Isip mo dla tamalaiyo. Luben, epo Simiyon, epo Libai, epo Yuda, epo Isakal, epo Sebulun, epo Benyamin, epo Dan, epo Naptali, epo Gad, epo Asel. Yia:tapo tamalemama me-yia: wola: mate epo yia: yimlala mate elemtamalaiyo. Amasiyama Yosep tlo ya: tatile Isip mo dla ma-tame halaiyo. Yokob ya: akimlala mate epo ya: mamadulo mate Isip mo dla tame hatlo godepo sesa:lati 70 umaiyo.

✧

⁶ Yosep mate epo ya: bapadulo mate Isip mo dla ha:ha:po depo mo-totoyimlala momama

✧ **1:1-5:** Yen 46:8-27

paliyo. Epame yia: mate teta:le so mape mo-paliyo. ⁷ Amasiyama Isalael sota yimlala sikemte isukumama Isip mo patoye kustiptame elaiyo. ☆

⁸ Epame alotle Yosep koko yeliyele oplami-tapo Isip mo dla dokopala oplami halaiyo. ☆

⁹ Epapeleye dokopala oplami Pelo etapo ya: opa watle epo atlaiyo, “Wua: natiya, Isalael soye sikemte pasatamama di opaye tla:mtla yakomapo.

¹⁰ Epapedeme di api totamolowa, Isalael sota sikemte pasatlala depo himomolloweye. Adipalati, yia:tapo yia: opata ma-ta:lali natipame potlowedeme opahale so opi mate hatlope depame dia: mate opahale dlala,” diyo. ☆

¹¹ Epammama yia:tapo Isalael sota itiyamaleta pa:lepo depame asiyama pa:le oko patoto dla hatitipame yia: omha:ha:lalo so ma hohomaiyo. Epalati Isalael sotapo mo patoto dapiyamte Pitom mate epo Lamses mate kotipo aya halomtamaiyo, Pelotapo ya: alisisi hapuloma edla hatitimelepo depame.

¹² Amasiyama epapele tlope yia: oko pato me-halomha:ha:mama yia: yimlala ma-a:ma sikemte isukumaiyo. Epapalati Isip sotapo Isalael sota epo sikemte me-a:ma pasatamlati natipame wowota:iyo. ¹³⁻¹⁴ Epammama asiyama yia:tapo oko sikemte patoto aya halomolowe oko mate epo osalo hatitimolowe oko mate tlo yia: watle halopimha:ha:mama pasakalo kokalle dla elemtamalaiyo.

¹⁵ Epapele dulu dla Isip mo dokopala oplami

☆ **1:7:** Taiya 7:17 ☆ **1:8:** Taiya 7:18 ☆ **1:10:** Taiya 7:19

Pelotapo Hibulu* so wola:ta yimlala hohomalati mopapo natilalo so wola: dapiyamte Sipla mate epo Puwa mate dla yu hamimama epo atlaiyo, ¹⁶ “Wua: Hibulu so wola:ta owayimlala hohomale dulu dla akimlala hohomalati e tlo potimama asiyama utukaka hohomalati e tlo woloma natidemha:ha:iye,” diyo. ¹⁷ Amasiyama dulu edla wola: dapiyamte iwolotapo God tlo wowota:mama dokopala oplami Pelo yu dla posalladlalo Isalael so wola:ta akimlala hohomalati popotimasemdiyo. ¹⁸ Epalati Pelotapo mopapo natilalo so wola: dapiyamte ewoloye sisilapame yia: watle epo atlaiyo, “Wua: adipalati Hibulu so wola:ta akimlala hohomalati popotimalalo wekemduwa?” diyo.

¹⁹ Epalati asiyama yia:tapo epo atlaiyo, “Dokopala oplami, wa: natine, Hibulu so wola:ye owayimlala hohomolowe dla sikemte i-itiyamana, po-Isip so wola: epapena. Epapele koko tle dita ma hapele tuwame yia: gadloweye pta dekelemde,” diyo.

²⁰⁻²¹ Epalati Godta mopapo natilalo so wola: ewolo dla siyemhallati yia: ma yia: yimlala sikemte hohomaiyo. Epalati Isalael sotapo ma a:ma sikemte pasatamtaiyo.

²² Epedeme Pelotapo matle Isip so hapuloma watle yu ipo hamiyo, “Wua: Hibulu wola:ta owayimlala hohomama akimlala hohomalati Nael aloma dla polole demha:ha:iye. Amasiyama utukaka hohomalati tlo po-potimha:ha:lowa,” diyo. ✧

* **1:15:** Hibulu so deye Isalael so demama apopo. ✧ **1:22:** Taiya 7:19

2

Moses hamale

¹ Epammtale oloma edla Libai elele halë oplami haletapo me-ya: asiya dulu dla a:ya hale haiyo. ² Epame alotle a:ya eta mopapo polopame maseyemala hamaiyo. Epo natitepo owayemalatapo ka:pi hallati natipame ya:ye mama dapahatlope dulu dla hemele hatiyomeleme halaiyo. ☆ ³ Amasiyama mama dapahatlope mo-pololepo hallati alotle ya: waita matle owayemala hemele hatiyomolowe apiye mo-pa:iyo. Epalati ya:tapo duli ka:pi yú di dla hollalo tipo owayemalaye duli dulu dla hamatipame Nael aloma yú dla osamokolo polli dulu dla tuwame pameliyo. ⁴ Epame owayemala ya: nanata pateka:mu tle halemama apa kokota owayemala dla woyamolowe depo omhalaiyo.

⁵ Epo alotle Isip mo dokopala oplami Pelo yotitapo aloma dla yú hutula malaiyo. Epalati ya: oko so wola: ya: mate malale sotapo aloma yú peleyama dla siyamaiyo. Epapeleye Pelo yotitapo toko ipo natitepo dultitapo osamokolo dulu dla yú tama di dla holompolla natipame ya: oko a:ya hale watle duli eye ya: watle hampuane diyo. ⁶ Epame duli dulu gowaladepo natilati owayemala maseyemalatapo duli dulu dla el-emama amme ella natiyo. Epapalati ya:tapo owayemalata amale dalepame sikemte polowamama epo atlaiyo, “Pona:malamana, owayemala iye Hibulu a:yata himiwayo,” diyo.

☆ **2:2:** Taiya 7:20; Hib 11:23

⁷ Epalati owayemala ya: nana hemele haodepo halaletapo Pelo yoti hala dla matime halemama epo atlaiyo, “Ka:deta:, na:ta Hibulu a:ya haleta wa: owayemala eye nomopi ilipo depame hema sempuluweye?” diyo.

⁸ Epalati Pelo yotitapo ka:pi demama Hibulu a:ya haleye salatane diyo. Epalati owayemala ya: nana eta tame owayemala e hamale a:ya ikadepe tlo sempuaiyo. ⁹ Epalati Pelo yotitapo ya: watle epo atlaiyo, “Na: owayemala iye wa:ta woloma omhalemama meme imhalane. Epalati na:tapo wa: watle asiyama hamilowepo,” diyo. Epalati ya:tapo owayemala eye hamamtame woloma omhalaiyo. ¹⁰ Epedeme maseyemala etapo mo-pato dlati ya: waitapo Pelo yoti hala dla mo-pomolla taiyo. Epalati Pelo yotitapo asiyama maseyemala eye ma ya: maseyemala ikadepe diyo. Epame ya: hiye semama Moses* diyo. Epame epo atlaiyo, “Na:tapo ya:ye yú di dla holomsela:lati natipo hamame holahauwapo,” diyo. ✧

Mosesta Isip mo tle teletale

¹¹ Epapele dulu dla Mosesta mo-oplami depo halemama ya: opa Hibulu sota oko pato hamha:ha:leye natila taiyo. Epame ya: edla tame omhallati Isip oplamitapo Hibulu oplamiye sikemte hopolla natiyo. ✧ ✧ ¹² Epalati Mosestapo ya:ta hala alikili dla tlama tepo oplami haleta ya: po-omhallalo wekelati asiyama ya:tapo Isip

* **2:10:** Moses hi ya: dulu kokoye hamame holahalowe demama apopo. ✧ **2:10:** Taiya 7:21 ✧ **2:11:** Hib 11:24 ✧ **2:11:** Taiya 7:23-28

oplamiye yumpame hemele ta:la muwalepo hamatiyo. ¹³ Epame ma alila haleta tame natilati Hibulu so opa dapiyamtetapo me-ya:mkale mate nalatimha:ha:la natiyo. Epalati Mosestapo oplami ya:mkale sikemte hopolemhala watle epo atlaiyo, “Wa: adipalati mo-wa: amkale Hibulu oplamiye hopolemhalema:?” diyo.

¹⁴ Epalati oplami ya:mkale hopolemhalaletapo Moses watle epo atlaiyo, “Anta wa:ye dokopala hi hamilati dia:ye omhalane duwa? Wa:ye wa:ta Isip oplami yumuwaye, epammama na: ma yumuluwedeme amma:?” diyo. Epalati Mosestapo yu e dalepame ya:ta hemele koko hauwaye manatiwayo depo malapame wota:iyo.

¹⁵ Epapeleye Pelotapo koko i dalepame Mosesye hampo yumuluwedeme totamaiyo. Amasiyama Mosestapo Pelota ya: yumili dle koko dalepame ma Midiya mo dla teletaiyo. Ya: edla teletame halemama yú kolomale mateka:pi dla tame polaiyo. ✧ ¹⁶ Epele dulu dla mo edla alinepi poyupo God dla hapilalo oplami halaiyo, ya: hiye Yetlo. Ya:ye ya: utukaka wolupalatalo 7 el-emhalaiyo. Epapeleye yia:tapo yia: a sipi aliya halo yú ilimolowedeme yú tilimala pumulaiyo. ¹⁷ Amasiyama aliya omha:ha:lalo so opitapo yia: natipo posaliyo. Epalati Mosestapo utukaka ewolo gademama opa ewoloye dodolomsalepame ma utukaka yia: aliya tlo yú ilimaiyo.

¹⁸ Epame yia:ye yia: a Yetlo hala dla tame woyamalati yia: atapo yia: watle epo atlaiyo, “Wua:

✧ **2:15:** Taiya 7:29; Hib 11:27

wata ma-hapele pumuluma. Wua: aliya pasatal-eye adipo hapele yú ilimo?” diyo.

¹⁹ Epalati asiyama yia: tapo ya: watle epo atlaiyo, “Isip oplami haletapo dia:ye gademama aliya halo omha:ha:lalo so opa opiye alikili dla dodolom-salepame di yú tilipame di aliya halo ma yú ilima,” diyo.

²⁰ Epapalati yia: atapo yia: watle epo atlaiyo, “Oplami eye da:? Wua: ya:ye isikimi duka dla pomeleme pumiya. Amasiyama wua: ya:ye di aya dla seme matame popa:mama daya iliwe ka:pi,” diyo.

²¹ Epalati Mosesta yia: aya dla hetaiyo. Epame aya edla me-hallati oplami Yetlo etapo yoti Sipolaye ya: watle hamiyo. ²² Epapedeme Mosestapo Sipola hapo halemama maseyemala himpame ya: hiye Gesom† demama epo atlaiyo, “Na:ye asepe oplami some ya:mkale ta:la dla tame halema,” diyo.

²³⁻²⁵ Epapele oloma edla sokomoko opi mo-pololepo alotle Isip mo dokopala oplami Peloye mo-powaiyo. Amasiyama Isalael sotapo wotiyalle upiyele dulu medla asiyama pa:le oko halomha:ha:mama ikiyelemha:ha:iyo. Epalati Godtapo yia:ta wotiyalle upiyele dulu dla gadle yilo a:lemha:ha:leye me-dalepame yia: sikemte malahalaiyo. Epammama ma ya:tapo A:iblaham mate epo Aisek mate epo Yokob mate dla yu itiyapo himili kokoye malamaiyo.✧

† 2:22: Gesom hi ya: dulu kokoye asepe oplami demama apopo.

✧ 2:23-25: Yen 15:13-14

3

Dalupa asiyale dulu dla dlapata hamdemhalale koko

¹ Epapedeme alila haletapo Mosesta ya: doko Yetlo aliya halo omhalaiyo. Oplami iye Midiya mo dla aliya poyupo God dla hapilalo halaiyo. Epapel-eye Mosestapo ya: doko aliyaye eleme dalupa dulu dla sela:mama Sainai tamali kikiwi isili dla tame woyamaiyo. Tamali iye God ya: aiyalma tamalipo.

² Epapele dulu dla tamali edla GOD ya: banakakatapo dlapa tele aloweli mate dalupa asiyale dulu tle ya: dla woyamaiyo. Epalati Mosestapo dlapata dalupa asiyale dulu tle ullumama tleka:mhallati natitepo dlapatapo dali upaye ikadepe pohamd-lalo halla natiyo. ✧ ³ Epalati ya:skamu epo atlaiyo, “Koko iye pta sikemte ulugiyemana. Epedeme na: ma woloma kulume tuwame natili,” diyo.

⁴ Amasiyama Mosesta kulume pula natipame Godtapo dlapa ullumhala dulu tle ya: watle epo sisilamaiyo, “Moses, Moses.” Epalati asiyama ya:ta epo atlaiyo, “Na: ipo,” diyo.

⁵ Epalati Godtapo ya: watle epo atlaiyo, “Wa: ase hema sikemte kulume matimiya. Adipalati, wa:ta dolemhala ta:laye aiyalma ta:lapo. Epedeme wa: hete alisisi uptimane,” diyo. ⁶ Epame Godta ma epo atlaiyo, “Na:ye wa: mamadulo A:iblaham mate epo Aisek mate epame Yokob mate yia: Godpo,” diyo. Epalati Mosestapo God natilowe wota:mama ya: mila:piye bopudiyo.

⁷ Epapalati Godtapo Moses watle epo atlaiyo, “Na: na: opa Isalael sotapo Isip mo dla asiyama

✧ **3:2:** Taiya 7:30-34

pa:le oko hamha:ha:mama wotiyalle dulu dla ha:ha:ye me-natima. Epame Isip sotapo yia: dla wotiyalle hapimha:ha:lathi a:lemha:ha: kokoye me-dalemhalemama yia:ye sikemte malahalema. ⁸ Epapedeme na:tapo yia:ye Isip mo tle alikili dla eleme mo hale ka:dle dla tlowedeme malalepo. Mo eye pta pato epame dlowe alisisi mape pta wokasemana. Wata oloma hema Keinan so mate epo Hitai so mate epo Amoli so mate epo Pelisi so mate epo Hibai so mate epo Yebusi so mate-tapo mo edla ha:ha:po. Amasiyama na:tapo yia: ta:la eye kolahapame ma na: opa Isalael so watile hamilowepo. ⁹ Yao, ikadepe, na: opatapo gandle yilo na: dla otele himha:ha:mama a:lemha:ha: kokoye me-daluwa. Epame Isip sotapo yia: watile wotiyalle pato hapimha:ha: koko mape menatima. ¹⁰ Epapedeme na:tapo wa:ye Isip so yia: dokopala oplami Pelo hala dla tane dema, wa:tapo na: opa Isalael soye eleme Isip mo tle alikili dla woyamelepo depame.”

¹¹ Amasiyama Mosestapo God watle epo atlaiyo, “Na: po-ala:na, na:tapo wa: opa Isalael soye eleme alikili dla woyamolowedeme Pelo hala dla tame yu ka:dloweye,” diyo.

¹² Epalati asiyama Godta Moses watle epo atlaiyo, “Na:tapo wa: mate hallowepo. Epedeme na:tapo ikadepe wa:ye tane duwa kokoye wa: dla nati-imama Isalael so opaye alikili dla eleme woyapo puame ma tamali hema na: dla inoma sumama na: hi di dla ta:dlepe,” diyo.

¹³ Epapele dulu dla Mosestapo God watle epo atlaiyo, “Na:tapo wa: opa Isalael so watle tame atlemama, wua: mamadulo yia: Godta na:ye wua:

hala dla tane duwa, dlati ma asiyama yia:ta atle-mama ya: hiye anata: dlati, na: apa kokoye yia: watile atlepa:?” diyo. ✧

¹⁴⁻¹⁵ Epapalati Godta Moses watile epo atlaiyo, “Na:ye Na:po*. Epedeme wa: Isael so hala dla tame yia:ye atlamane, na:ye yia: mamadulo A:iblaham mate epo Aisek mate epo Yokob mate yia: GODpo. Epame na: hiye Na:ye Na:po. Epapedeme na: hi etapo kokó elepo ellepe. Epapedeme wata oloma itle kotiyapo tamama opa hapulomatapo na: hi eye malastlepe. ✧

¹⁶ Epedeme wa: Isip mo dla tame Isael so dokopala opaye elepame yia: watile yu iye ipo atlamelepe, na:ye yia: mamadulo A:iblaham mate epo Aisek mate epo Yokob mate yia: Lod GODpo. Na:tapo Isip sota Isael so dla wotiyalle pato hapimha:ha: kokoye ma-natiwa. ¹⁷ Epapedeme na:tapo yia:ye Isip mo dla upiyele dulu dla ha:ha:tle alikili dla eleme woyapame yia: watile Keinan so mate epo Hitai so mate epo Amoli so mate epo Pelisi so mate epo Hibai so mate epo Yebusi so mate yia: ta:laye hamilowepo. Ta:la eye pta pato, opatapo edla ha:ha:mama dlowe alisisi dloweye pta pasatana.

¹⁸ Epalati Isael dokopala sotapo wa: yu dalepame mikadepe dlepe. Epame wa:tapo yia: mate yimkata Pelo hala dla tame ipo atlamane, ‘Hibulu so di GODtapo dia: dla woyamuwa. Epapedeme di solotama, alila dapahatlope

✧ **3:13:** Eke 6:2-3 * **3:14-15:** God ya: hi ikadepeye YHWHpo. Epedeme hi i ya: dulu kokoye Na:ye Na:po demama apopo. Yon 8:58 dla Yesuta ya:skamu ya: hi semama Na:ye Na:po duwapo.

✧ **3:14-15:** Bob 1:4, 8

dulu dla tlalo mo dla tame ha:ha:mama alinepi poyupame di GOD dla hapimha:ha:loweye,' dlepe. ¹⁹ Amasiyama Pelotapo wua:ye po-yipta taiya dlowa. Amasiyama ya:tapo ikadepe God halema dle koko natipame eta wua:ye taiya dlepe. ²⁰ Epapedeme na:tapo na:ta itiyamale pato mate Isip so dulu dla ulugiyemale koko halomama yia: dla wotiyalle hamilowepo. Epalati Pelotapo ulugiyemale koko e natimama alotle wua:ye taiya dlepe.

²¹ Epedeme na:tapo Isip so dla wotiyalle hamilowe alotle yia:tapo wowota:mama wua:ta solotamale koko hapulomaye halopimyelepe. Epalati wua:tapo Isip mo e saliyome tamalemama yia: alisisi hapulomaye halopo tamellepe. ✧

²² Epame Isalael so wola:tapo yia: mateka:pi dla ha:ha:lalo Isip so wola: dla tame gold ewala mate epo silba ewala mateta mimita:pele alisisi mate epo kapala alisisi mate dlalepo halopame ma yia: yimlala dla didiyemellepe. Epapele koko tle Isalael sotapo Isip so alisisi ka:ka:dle hapulomaye halopame alikili dla woyamelepe.”

4

Godtapo Mosesta ulugiyemale koko halomolowe dla itiyamale hamili

¹ Mosesta asiyama God watle epo atlaiyo, “Ame opatapo na: yu dla dalepame pomikadepe dlalo wekelati na: adipapopa:? Epame ma yia:ta atlemama GODta wa: dla powoyamana dlati na: ma adipo atlepa:?” diyo.

✧ 3:21: Eke 12:35-36

² Amasiyama epalati GODtapo Moses watle epo atlaiyo, “Wa: apa alisisiye wa: dota hamhalema:?” diyo. Epalati Mosestapo asiya epo atlaiyo, “Iye na: dali kupo,” diyo.

³ Epalati GODtapo epo atlaiyo, “Ta:la dla hamastane,” diyo. Epalati Mosestapo ya: dali kuye ta:la dla hamastlati ilama yieiyo. Epela natipame Mosesta ilama natipo wota:mama alikili dla pesta taiyo.

⁴ Amasiyama GODtapo Moses watle epo atlaiyo, “Tila: dla hamame ta:dene,” diyo. Epalati Mosestapo ilamaye tila: dla hamame ta:dlati ilamatapo ma ya: dali ku yieiyo.

⁵ Epalati GODtapo epo atlaiyo, “Dali ku i mate Isalael so opa mila:pi tle ipapele koko halepe. Epalati ya:tapo ikadepe na:tapo wa: dla woyamana depame mikadepe dlepe. Ame adipalati, na:ye ya: mamadulo A:iblaham mate epo Aisek mate epo Yokob mate ya: GODpo.”

⁶ Epame GODta mamisika: Moses watle epo atlaiyo, “Wa: doye wa: kapumale tluka dulu dla hamatipame holahane,” diyo. Epalati Mosestapo ya: doye ya: kapumale tluka dulu dla hamatipo holahalati ya: do dla heheyapata demama kamkamyaiyo.

⁷ Epame ma Godtapo ya: watle epo atlaiyo, “Wa: doye mamisika: tluka dulu dla hamatipame holahane,” diyo. Epalati ya:tapo ya: doye tluka dulu dla ma hamatipo holahalati ya: dotapo ma ka:pi halemama ma meyelo hallalo epo halaiyo.

⁸⁻⁹ Epame GODtapo ma epo atlaiyo, “Isalael sotapo wa: yu dalepame ma wa:ta koko e halomale dla pomikadepe dlalo wekelepiye, wa: ma Nael aloma

dla yú tipame ta:la dla olostane. Epalati yútapo pakasiyamalalo omali yielepe,” diyo.

¹⁰ Amasiyama Mosestapo GOD watle epo atlaiyo, “Na: opa mila:pi tle yu woloma ka:pi po-atlasemde. Epame wata na:ta wa: mate yukamhalepo alotle ma adipo ka:pi yukamalalo halepa:? Adipalati, na: ala me-yu olopo yukamhalapo,” diyo.

¹¹ Amasiyama GODtapo asiyama ya: watle epo atlaiyo, “Anta opa dla yukamolowe hamimdi? Epame anta opa dla yu pa:le mate molo pa:le mate hamimdi? Epame anta opa dla inoma pa:le hamimdi? Epame inoma kokowelalimale so dla anta ma natilowe hamimdi? Koko hapuloma eye GOD na:tapo hapimhalapo. ¹² Epapedeme wa: Isip mo dla tane. Edla na:tapo wa: gademama wa:ta yukamolowe yuye hamilowepo,” diyo.

¹³ Amasiyama Mosestapo God dla otele himimama epo atlaiyo, “Lod, wa: na:ye tane demiya. Amasiyama wa: oplami hale tlo tane dene,” diyo.

¹⁴ Epalati GODtapo Mosesta atlale yu dalepame ya: mate siyalademama ya: watle epo atlaiyo, “Ame wa: bapa A:lon adipapeta:? Ya:ye opa mila:pi tle pta ka:pi yukamde. Epapedeme ya:ye api duka dla wa:ye umuluwedeme mo-pumhalapo. Ya:tapo wa:ye natipame siyelepe. ¹⁵⁻¹⁶ Epedeme A:lontapo wa:ta atlamolowe yuye opa dla at-lamelepe. Wa:tapo na: some halemama A:lon watile koko hapulomaye atlamhallati ma ya:tapo opa hapuloma dla atlamhallepe. Epapedeme na:tapo wua:ta madipatata yuhalowe koko dla gadle pato himilowepo. Epame wua:ta halomolowe kokoye imolowepo. ¹⁷ Epedeme wa: dali ku mate ham-

tane. Eta wa:tapo e mate ulugiyemale kokoye halomelepe,” diyo.

Mosesta ma Isip mo dla ilame tale koko

¹⁸ Epapeleye koko ita gudlati Moses ma ilame tame ya: doko Yetlo watle epo atlaiyo, “Ka:deta:, na:ta ma Isip mo dla ilame tame na: asiyaduloye ala me-woloma ka:depo ha:ha:ma: depo natilow-eye?” diyo.

Epalati Yetlotapo ya: watle epo atlaiyo, “Yao ka:pi, woloma tane,” diyo.

¹⁹ Epapeleye Moses ala Midiya mo dla hallati Godtapo ya: watle epo atlaiyo, “Wa: Isip mo dla ma ilame tane. Adipalati, opa wa:ye yumulwedeme yu himha:ha:le soye mo-palina,” diyo.

²⁰ Epapalati Mosestapo ya:llu mate epo ya: akimlala mate donki aliya di dla ipila:pame Isip mo dla tamalaiyo. Yia: tamalemama Godta hamtane dle dali ku mate hamtamalaiyo.

²¹ Epame GODtapo Moses watle epo atlaiyo, “Wa: Isip mo dla tame dokopala oplami Pelo mila:pi tle na:ta wa: watle ulugiyemale koko halomolowe nati-iwaye e halomane. Amasiyama epapele dulu dla na:tapo ya: dupaye kokalepo mellowepo. Epalati ya:ta na: opaye yipta alikili a:ma powoyamaiya dlowa. ²² Epalati wa:ta ma Pelo watle ipo atellepe, Isalael soye na: itapu himili maseyemala epapele some halapo. ²³ Epapedeme Pelotapo na: maseyemalaye hapele alikili a:ma woyamane dlepo. Epalati na: maseyemalatapo tame na: hi di dla ta:dlepo. Amasiyama Pelota ya:ye alikili a:ma powoyamane dlalo wekelepiye, asiyama na:tapo

ya: maseyemala itapu hamaleye yumuluwama,” diyo. ✨

²⁴ Epapeleye Mosestapo Isip mo dla tamama ya:llu mate epo ya: yimlala mate duka dla hutiyeyiyo. Yia: duka edla hutiyelati GODtapo Mosesye yumula yakomaiyo. ²⁵⁻²⁶ Amasiyama ya:llu Sipolatapo ya: maseyemala kapala kechapame kapala eye hame Moses hete dla gudemama epo atlaiyo, “Na: maseyemala kapala keitale omali itapo wa: pasakaloye gadlepe,” diyo. Epapele dulu dla GODtapo Mosesye poyumina.

²⁷ Epapele oloma edla GODtapo A:lon watle epo atlaiyo, “Wa: tame dalupa dulu dla Mosesye umane,” diyo. Epalati A:lontapo yu e dalepame tame Mosesye God ya: aiyalma tamali kikiwi isili dla halla natipame ya:ye poposila:lepo huliyo. ²⁸ Epame Mosestapo GODta ya:ta Isip mo dla tame atlamelepo depo yu halopili hapuloma mate epo ya:ta ulugiyemale koko halomelepo depo atlamale koko hapuloma mateye ma A:lon watle atlamaiyo.

²⁹ Epame Moses mate epo A:lon mate Isip mo dla tame Isalael so dokopala so hapuloma elepame yimkata puame alumaiyo. ³⁰ Epapele oloma edla A:lontapo GODta Moses watle atlamale koko hapulomaye ma yia: watle atlamaiyo. Epame Mosestapo opa hapuloma mila:pi tle ulugiyemale koko halomalati opatapo koko e natipame mikadepe diyo. ³¹ Epedeme GODtapo yia:ta wotiyalle dulu dla ha:ha:leye natipo gadlepe depame, yia:tapo GOD dla heodepo sisiyemama ya: hi di dla ta:diyo.

✨ **4:23:** Eke 12:29

5

*Moses mate A:lon mate Isip mo dokopala oplami
Pelo hala dla tale*

¹ Moses mate epo A:lon mate Isalael so dla yu atlamha:ha:po gudepame ma Pelo hala dla tame epo atlaiyo, “Isalael so dia: Lod GOD tapo wa: watle epo atluwa, wa: tapo ya: opaye hapele alikili a:ma woyamaiya dloweyo, yia: tapo dalupa dulu dla tame ya: hi di dla ta: demama daya delepo depame duwa.”

² Amasiyama Pelota yia: watle epo atlaiyo, “GOD iye anata:? Na: adipammama ya: yu dla dalepo salladepame Isalael soye alikili a:ma woyamaiya depa:? Na: GOD i ya: kokoye pona: malamana. Epapedeme na: Isalael soye alikili a:ma powoyamaiya dlowa,” diyo.

³ Epalati Moses mate epo A:lon mateta epo atlaiyo, “Hibulu so dia: God tapo dia: watle woyamuwa. Epapedeme di solotama, alila dapa: hatlope dulu dla tlalo mo dla tame ha:ha:mama alinepi poyupame di GOD dla hapimha:ha:loweye. Amasiyama wa:ta dia:ye alikili a:ma powoyamaiya dlalo wekelepiye, God tapo esiyele pato mate epo opahale koko mateta dia:ye poyuluwe sepena,” diyo.

⁴⁻⁵ Amasiyama Pelotapo asiyama yia: watle epo atlaiyo, “Wua: adipalati oko hamha:ha: so opaye eleme alikili dla woyamala yakoma:? Hibulu so opa pasataletapo na: okoye hamha:ha:po. Epapedeme wua: tapo yia:ye pe-eleme tlowa. Epapedeme wua: ma ilame oko halomala tamalaiya,” diyo.

⁶ Alila oloma edla Pelotapo Isalael so yia: omha:ha:lalo so dla epo atlaiyo, ⁷ “Wua: Hibulu so opata blik ewala* mimita:pelepo depame matle osamokolo totolle pohapimha:ha:lowa. Amasiyama yia: miyelo tame osamokolo totolle totapame halopo pua demha:ha:lepe. ⁸ Amasiyama epapele dulu dla yia:tapo blik ewala mimita:pmama alila hatlo dulu dla adisowa mimita:mduwa, ma mesowa mimita:mha:ha:lepe. Adipalati, yia:ye sasalalimama ma na: watle atlemama, di dalupa dulu dla tame di God hi di dla ta:demama alinepi poyupo ya: watle hapilowama, demha:ha:po. ⁹ Epapedeme opa iwoloye oko sikemte pato halomha:ha: diya, yia:tapo Mosesta bobokolomale yu atlamsela: koko dla podallalo wekelepo depame,” diyo.

¹⁰ Epalati Isalael so omha:ha:lalo sota tame Isalael so watle epo atlaiyo, “Pelotapo yu ipo atla, ya: matle wua:ta blik ewala mimita:plowe dla osamokolo totolleye pahalopiliwa de. ¹¹ Amasiyama muwolo tame osamokolo totolleye totapame halopo puame sokope tokeyamale mate dudukumha:ha:lepe, blik ewala mimita:ploweye. Epammha:ha:mama wua:ta ka:yapa alila hatlo dla adisowa mimita:mduwa ma mepapele mimita:mha:ha:lepe,” diyo.

¹² Epalati opatapo Isip mo pato dulu dla osamokolo totolleye totamtamalaiyo. ¹³ Epapele dulu dla yia: omha:ha:lalo sotapo

* **5:7:** Isip sotapo blik ewala mate yia: aya halomdiyo. Yia:tapo sokope tokeyamale mate epo osamokolo totolle mate woloma dukupame sali dla hatitimduwapo, blik ewala yielepo depame.

opata oko sikemte halepo depame itiyamale mate ha:ha:limyemama epo atlamha:ha:iyo, “Wua: alila hapuloma dulu dla blik ewalaye mimita:mtame sale sukulu mate dla gude demha:ha:lepe,” diyo. ¹⁴ Amasiyama Isalael sota blik ewala mimita:pmama sale sukulu dla tame pogudiyo. Epalati yia: omha:ha:lalo sotapo yia:ye hohopolemama epo atlaiyo, “Wua: ka:yapa blik ewalaye sikemte pasatale mimita:mduwapo. Ame wua: ma adipalati tatla mate epo wata mate pasto mimita:i?” diyo.

¹⁵ Epapalati asiyama Isalael so yia: dokopala sotapo ma Pelo hala dla tame epo atlaiyo, “Wa: adipalati dia: dla wotiyalle ipapele hapimhalema:?” diyo. ¹⁶ “Epedeme wa: natine, oplami haletapo di watle osamokolo totolleye pohapimhalasema. Ame wa: opata ma adipalati di watle atlemama ka:yapa blik ewala mimita:mduwa ma mesowaye mimita:piya demha:ha:ma? Wa: opatapo dia:ye hohopollepo, amasiyama koko iye podi batalimale, mo-wa: opa yia: batalimalepo,” diyo.

¹⁷ Amasiyama Pelotapo yia: watle epo atlaiyo, “Muwolo sasalalimama oko halomala allimama apopo. Epammama wua:tapo alila hapuloma na: watle epo atlamdepo, ‘Di dalupa dulu dla tame GOD hi di dla ta:demama alinepi poyupo hapilowama,’ demdepo. ¹⁸ Epapedeme wua: ma oko hala taiya. Di wua: watle osamokolo totolle pohapilowa. Amasiyama wua: ka:yapa blik ewala mimita:mduwa mesowaye matle mimita:mha:ha:lepe,” diyo.

¹⁹ Epapele dulu dla yia:tapo Pelota yu ipo atlamala dalepame epo momalamaiyo, “Dia:ye

wotiyalle dula dila mo-tutula:lepo,” diyo. ²⁰ Epame yia:ta Pelo mate yu hamha:ha:po ilame tamalale oloma edla Moses mate epo A:lon mateta yia: natilowedeme yia: omha:ha:iyo. ²¹ Epalati yia:tapo Moses mate epo A:lon mate dila epo atlaiyo, “Godtapo wua: batalimale asiyama hamilipe. Adipalati, wua:ta koko halë tle Pelo mate epo ya: oko so mateta dia: dila wotiyalle hamimama dia: potimala yakomapo,” diyo.

Godtapo ya: opaye Isip mo tle eleme alikili dila woyamolowe yu atlale

²² Epalati Mosestapo yia: saliyomtame hale-mama inoma sumale yu epo atlaiyo, “Lod, wa: adipalati wotiyalle patoye wa: opa dila hampuma? Wa: adipalati na:ye hema puane duwa? ²³ Na:tapo Pelo hala dila tame wa:ta na: watle atlamelepo depo yu hamiwa hapulomaye ma atlamuwapo. Epapele tope oloma etle kotiyapo puwa oloma edla Pelotapo wa: opa dila ala wotiyalle mehalopimhalapo. Epapele dula dila wa: yia:ye woloma pogademhalasema,” diyo.

6

¹ Epalati Godtapo asiyama Moses watle epo atlaiyo, “Epedeme wa: watapo na:ta Pelo dila koko halowedeme apiye natilipe. Epapele dula dila ya:tapo na:ta itiyamale natipame na: opaye Isip mo tle alikili a:ma woyamaiya demama yia:ye posallepe,” diyo.

² Epame Godtapo ma Moses watle epo atlaiyo, “Na:ye Godpo. ✧ ³ Epedeme na:tapo

✧ **6:2:** Yen 17:1, 28:3, 35:11; Eke 3:13-15

A:iblaham mate epo Aisek mate epo Yokob mate dla woyamalati yia:tapo na:ye itiyamale God demduwapo. Amasiyama yia: na: hi ikadepeye poyia:malamana. Adipalati, na:tapo na: hi ikadepe Na:ye Na:poye yia: watle pobotomastana. ⁴Epame na:tapo Keinan ta:la yia: watle hamilowe yuye me-itiyapo himiwapo. Epedeme oloma edla yia: Keinan mo eye ala pohalalo isikimi asepe so some ha:ha:uwapo. ⁵ Amasiyama na: yia: watle yu itiyapo himiwaye powelina. Epame wata oloma hema Isalael sota a:lle kokoye na: me-dalemde. Adipalati, Isip sotapo yia: watle wotiyalle pato halopimha:ha:po. ⁶ Epedeme wa: tame Isalael soye atlamane, na:ye GODpo. Na:tapo na:ta itiyamale pato nati-imama yia:ye Isip sota yia: watle wotiyalle hapimha:ha: dulu etle eleme alikili dla woyamolowepo. Epame asiyama Isip so dla wotiyalle pato hamilowepo. ⁷ Epapedeme Isalael soye na:tapo na: opa ikadepe dlepe, epame na:tapo yia: God depo hallowepo. Epalati asiyama yia:tapo na:ye yia: GOD demama Isip sota yia: dla wotiyalle hamili tle alikili dla eleme tlalo God dlepe. ⁸ Epame na:tapo yia:ye na:ta A:iblaham mate epo Aisek mate epo Yokob mate dla yu itiyapo himiwa mo edla eleme tlowepo. Epame mo eye yiole ikadepe depame yia: watle hamilowepo. Na:ye GODpo.”

⁹ Epalati Mosestapo Godta ya: watle atlamale koko hapulomaye ma Isalael so watle atlamaiyo. Amasiyama yia:tapo wotiyalle pato dulu dla ha:ha: natipame ma Moses yu dla mikadepe dloweye alliyo.

¹⁰ Epedeme GODtapo Moses watle epo atlaiyo,

11 “Na: opa Isalael soye Isip mo tle alikili a:ma woy-amelepo depame wa:ta tame Isip mo dokopala oplami Peloye atlane,” diyo.

12 Amasiyama Mosestapo GOD watle epo atlaiyo, “Isalael sotapo na: yu dalepame pomikadepe de-sema. Epapedeme adipammama ma Pelota na: yu dalepame mikadepe depa:? Adipalati, na: opa mila:pi tle woloma poyukamasemde,” diyo.

13 Amasiyama GODta Moses mate epo A:lon mate dla epo atlaiyo, “Wua: tame Pelo hala dla itiyamale hapame Isalael so opaye eleme Isip mo tle alikili dla woyamaiye,” diyo.

Moses mate epo A:lon mate yia: mamadulo hi

14 Isalael yami Luben ya: akimlala iwolotapo yia: elele dulu dla dokopala ha:ha:iyo, yia: hiye Hanok, epo Palu, epo Heslon epo Kalmi.

15 Epame Simiyon ya: akimlala iwolotapo dokopala ha:ha:iyo, yia: hiye Yemuel, epo Yamin, epo Ohad, epo Yakin epo Sohal, epo Saul. Amasiyama Saul ya: waiye Keinan a:yayo.

16 Epame Moses ya: mama Libai ya: akimlalaye iwolopo, Geson, epo Kohat, epo Melali. Epedeme Libaitapo 137 sokomoko halepame edla powaiyo.

☆

17 Epame Libai yami Geson ya: akimlalaye, Libini mate epo Simeï matepo.

18 Epame Libai yami Kohat ya: akimlalaye iwolopo, Amlam, epo Isal, epo Heblon, epo Usiyel. Epedeme Kohattapo 133 sokomoko halepame edla powaiyo.

☆ **6:16:** Nam 3:17-20, 26:57-58; 1Kolon 6:16-19

¹⁹ Epame Libai yami Melali ya: akimlalaye Mahali mate epo Musi matepo.

Epapedeme opa iwolotapo Libai elele dulu dla dokopala so ha:ha:iyo.

²⁰ Epapele dulu dla Kohat yami Amlamtapo meya: a yotimala Yokebed haiyo. Epame a:ya itapo akimlala dapiyamte hohomaiyo, yia: hiye A:lon mate epo Moses matepo. Epedeme Amlamtapo 137 sokomoko halepame edla powaiyo.

²¹ Epame Kohat yami Isal ya: akimlalaye iwolopo, Kola, epo Nepeg, epo Sikili.

²² Epame ma Kohat yami Usiyel ya: akimlalaye iwolopo, Misael, epo Elsapan, epo Sitli.

²³ Epapeleye A:lontapo Aminadab yoti Eliseba haiyo. Eliseba ya: bapaye Nasonpo. Epeleye Elisebatapo hatitimale akimlalaye iwolopo, Nadab, epo Abihu, epo Eleyasa, epame Itamal.

²⁴ Epame Isal yami Kola ya: akimlalaye iwolopo, Asil, epo Elkana, epo Abiyasap. Epapele dulu dla opa iwolotapo Kola ya: asiya dulu dla dokopala ha:ha:iyo.

²⁵ Epame A:lon yami Eleyasatapo Putiyel yoti hale haiyo. Epeleye a:ya etapo maseyemala hatlo himiliye Pineyaspo.

Epedeme opa iwolotapo Libai elele dulu dla asiya meyelo pe meyelo pe dle dokopala ha:ha:iyo.

²⁶ Epapedeme A:lon mate epo Moses mate ewolo dla Godtapo atlemama, "Isael so elele hapulomaye Isip mo tle eleme alikili a:ma woyamaiya," demduwapo. ²⁷ Epame iwolotapo Isip mo dokopala oplami Pelo dla atlamama, "Isael soye alikili a:ma woyamaiya dene," demduwapo.

Godta Moses mate epo A:lon mate dla yu atlale

²⁸ Epedeme Mosestapo Isip mo dla hallati GODtapo ya: watle yukamama epo atluwapo, ²⁹ “Na:ye GODpo. Epapedeme Isip so dokopala oplami Pelo watle na:ta wa: watle atlamuwa koko hapulomaye ya: watle atlamane,” diyo. ³⁰ Amasiyama Mosestapo GOD watle epo atlaiyo, “Na: yu pase ka:pi yukamasemde. Epedeme Pelotapo na: yu podallowa,” diyo.

7

¹ Epalati GODta Moses watle epo atlaiyo, “Na:tapo wa:ye Pelo mila:pi tle na: some hallepo depame pamellowepo. Epalati wa: bapa A:lontapo wa:ta atlamolowe yu hapulomaye Pelo watle atlamhallepe. ² Epedeme na:tapo wa: watle atlamuwa koko hapulomaye ma A:lon watle atlamane. Epalati ma ya:tapo Pelo watle atlemama Isalael soye alikili a:ma woyamelepo dlepe. ³ Amasiyama na:tapo Pelo ya: dupa malamaleyeye kokalepo mellowepo. Epame na:tapo ulugiyemale koko patotoye Isip mo dla halomolowepo. ✧ ⁴⁻⁵ Amasiyama epapele dulu dla ya:ta koko eye tlapame ya: dupa malamaleyeye ala pomeyelo dlowa, wua:ta alikili a:ma woyamoloweye. Amasiyama na:tapo na:ta itiyamale pato mate Isip so dla wotiyalle hamimama Isalael so elele hapulomaye eleme alikili a:ma woyamolowepo. Epalati Isip sotapo e natimama na:ye ikadepe GOD mleni dlepe.”

⁶ Epalati Moses mate epo A:lon mate GOD yu dla dalepo salladepame Pelo dla tame yu i atlamaiyo.

✧ 7:3: Taiya 7:36

⁷ Oloma edla Mosesye ⁸⁰ sokomoko umpo halaiyo. Epalati A:lon tlo ⁸³ sokomoko umpo halaiyo.

A:lon dali kutapo ilama yiele koko

⁸ Epame GODta Moses watle epo atlaiyo,
⁹ “Pelotapo wua: watle atlemama ulugiyemale koko halomaiya dlati, wa: A:lon atellepe, ya:tapo Pelo mila:pi tle ya: dali kuye hamastlepo depame. Epapelepiye, dali ku etapo ma ilama yielepe,” diyo.

¹⁰ Epapalati Moses mate epo A:lon mate GODta atlamale yu e dolumama Pelo hala dla tamalaiyo. Yia: tame ulugiyemale koko halomama A:lontapo ya: dali kuye Pelo mila:pi tle epo ya: oko so mila:pi tle hamastlati ilama yieiyo. ¹¹⁻¹² Epela natipame asiyama Pelotapo ya: osolo watalo so opa sisilamaiyo. Epalati yia:tapo puame yia: osolo mate ulugiyemale koko halomama yia: dali kuye polollati ilama yiyeyo. Amasiyama A:lon ya: ilamatapo osolo watalo so yia: ilama hapulomaye gola:gola:diyo. ¹³ Epalati Pelotapo GODta atlamale yu mate ala:mama ya: dupa sikemte kokalepame Moses mate epo A:lon mate yia: yu dla podaliyo.

Yúta ma omali yiele koko

¹⁴ Epame GODtapo Moses watle epo atlaiyo, “Pelo dupaye sikemte kokalemama na: opaye alikili a:ma woyamane dloweye alipo. ¹⁵ Epedeme utulala ikadepe Pelotapo Nael aloma pili dla telepe. Epalati wa: mape wa: dali ku ilama yieuwa e hame ya: hala dla tame ya: watle yu ipo atlane, ¹⁶ ‘Hibulu so yia: Lod GODtapo na:ye wa: hala dla tane de, wa:tapo ya: opaye alikili a:ma woyapo taiya dlati yia:tapo dalupa dulu dla tame yia: God

dla inoma sumama ya: hi di dla ta:demha:ha:lepo depame. Amasiyama wa: ala yu eye woloma podalesema. ¹⁷ Epapedeme wata GODtapo ya:ta ikadepe GOD depo hala kokoye wa: dla nati-imama ma ulugiyemale koko hale halepe. Eye na:tapo na:ta hamhala dali ku i mate Nael aloma dla heyu-lati yútapo ma omali yielepe. ✧ ¹⁸ Epapele dulu dla amalo yú dulu dla ha:ha:lalotapo palimama yúye hutallu pamalati opatapo matle Nael aloma dla yú podlomolowa, 'dlepe," diyo.

¹⁹ Epame GODtapo ma Moses watle epo atlaiyo, "Wa: A:lon atlane, ya:tapo ya: dali ku mate aloma hapuloma dla epo yú kolomale hapuloma dla epo kaula hapuloma dla dlokomelepo depame. Epapalati yú hapuloma Isip mo dulu dla hutiyetapo ma omali yiyelepe. Epalati oloma edla dopa dla yú tilimale mate epo eto dla yú tilimale mate aya dulu dla popa:mtale hapuloma mape omali yiyelepe," diyo.

²⁰ Epalati Moses mate epo A:lon mate GODta atlamale yu dla salladepame Nael aloma yú pili dla Pelo natila tulumalaiyo. Yia: tulumale Pelo mate epo ya: oko so mate umpame Godta Pelo watle atlaiye dle yu hapulomaye atlamaiyo. Epame yia: mila:pi tle ha:ha:mama A:lontapo ya: dali ku mate Nael aloma dla heyuiyo. Epalati aloma yútapo omali yieiyo. ²¹ Epame amalo yú dulu dla ha:ha:laloye palimama aloma yúye hutallu pamolowe kotiyamaiyo. Epalati Isip sotapo yú dlowe ka:dle hale hawa halaiyo. Adipalati, Isip mo pato dulu dla yú hapulomaye omalita hapo halaiyo.

✧ **7:17:** Bob 16:4

²² Epapele dulu dla Pelo ya: osolo so mape yia: dali ku mate aloma yú dla heyulumalati aloma yútapo omali yieiyo. Epapele koko natipame Pelotapo GODta atlamale yu mate ala:mama ya: dupa sikemte kokalepame Moses mate epo A:lon mate yia: yu pohaiyo. ²³ Epame ya:tapo ma il-ame ya: aya dla tame polomama Moses mate epo A:lon mateta halomale kokoye pokoko depame mo-weliyo. ²⁴ Epalati Isip sotapo yia:ta yú dlowe hawa hallati ma tame Nael aloma peleyama dla yú dlowe amko kokolalimyaiyo.

Gulugulepi koko

²⁵ Nael aloma yúta omali yiepo elale dulu dla alila 7 pololepo gudlati GODtapo matle Moses wattle epo atlaiyo,

8

¹ “Wa: tame Pelo dla yu ipo atlane, ya:tapo na: opaye alikili a:ma woyamaiya dlepo depame. Epalati yia:tapo tame na: dla inoma sumha:ha:mama na: hi di dla ta:demha:ha:lepo. ² Epapele dulu dla Pelota allipiye, na:tapo Isip mo patoye gulugulepi mate yuluwepo. ³ Epapele oloma edla Nael alomaye gulugulepitapo kustipo tame ellepe. Yia:tapo aloma yú tle wowoyapame Pelo aya dla hetame ya: aya alupoli dulu dla epo ya:ta ellalo dla hehetamyelepe. Epame ya: oko so aya dla ma hehetamyemama mo so aya hapuloma dla mape wokasepo ellepe. Epame yia:tapo aya hapuloma tile mate epo daya kolumalalo ita mate dla hehetamyelepe. ⁴ Epame gulugulepitapo ma

Pelo dla epo ya: oko so dla epame ya: mo so dla hehetamyelepe.”

⁵ Epame GOD tapo matle Moses watle epo atlaiyo, “Wa: A:lon atlane, ya: tapo ya: dali ku mate aloma dla epo yú kolomale dla epo kaula dla dlokomelepo, gulugulepitapo yú dulu tle wowoyapame Isip mo pato pasatlepo depame,” diyo.

⁶ Epapalati A:lontapo ya: dali kuye aloma dla epo yú kolomale dla epo kaula dla dlokomaiyo. Epalati gulugulepita wowoyapame Isip mo pato dla hapo elaiyo. ⁷ Amasiyama osolo watalo so yia: mape yia: osolo mate ulugiyemale koko halomalati gulugulepitapo yú dulu tle wowoyamaiyo.

⁸ Epalati Pelotapo Moses mate epo A:lon mate ya: hala dla pumullupo depame sisilamaiyo. Epame yia: watle epo atlaiyo, “Gulugulepi ita na: tle epo na: opa tle alikili a:ma telepo depame GOD dla inoma sumaiya. Wua:ta epapelepiye, eta na: tapo wua: opaye alikili a:ma woyamaiya dlowepo. Epalati yia: tapo dalupa dulu dla tame yia: GOD hi di dla ta: demama alinepi poyupo hapilipe,” diyo.

⁹ Epapalati Mosestapo asiyama epo atlaiyo, “Yao, ka:pi. Amasiyama wa:ta na: watle alila hamine, na: tapo wa: mate epo wa: oko so mate epo wa: opa mate yilo God dla inoma sumale himmama gulugulepiye potimelepo depame. Amasiyama Nael aloma dla gulugulepi hala tlo me-pomellepe,” diyo.

¹⁰⁻¹¹ Epalati Pelota asiyama epo atlaiyo, “Wa: inoma sumane, iyela gulugulepita pa:lepo depame,” diyo.

Epalati asiyama Mosesta epo atlaiyo, “Yao ka:pi, wa:ta atla koko eta me-woyamelepe. Epapele dulu dla wa: gulugulepi ita mosukulu pali kokoye nati-pame malamelepe, di GODta itiyamaletapo wa: godta itiyamaleye tla:mtame halapo. Amasiyama hatlo Nael aloma dla gulugulepi hala tlo me-ha:ha:lepe,” diyo.

¹² Epame Moses mate epo A:lon mate Pelo medla pomelepame ma ilame tamalaiyo. Epapeleye Mosestapo GODta gulugulepiye potimelepo depame otele himmama inoma sumaiyo.

¹³ Epalati GODtapo Mosesta inoma sumale yu dalepame gulugulepi hapuloma mo dulu dla hapo elaleye potimaiyo. ¹⁴ Epame gulugulepi hapuloma mo-potimaleye ma yinkata hatlo kolupo pamele kolupo pamele demtamalaiyo. Epalati hutallutapo mo patoye haiyo. ¹⁵ Amasiyama Pelotapo gulugulepita mo-palli koko natipame GODta atlamale yu mate ala:mama ya: dupa mala-maleye ala sikemte me-kokalepame Moses mate epo A:lon mate yia: yu dla podaliyo.

Sase kapala koko

¹⁶ Epame GODta ma Moses watle epo atlaiyo, “Wa: A:lon atlane, ya: dali ku hapame ta:la apupu dla heyulupo depame. Epalati Isip mo pato dulu dla apuputapo sase kapala yiyelepe,” diyo.

¹⁷⁻¹⁸ Epela dalepame A:lontapo ya: dali ku mate ta:la apupu dla heyuiyo. Epapele oloma dla apuputapo sase kapala yiyepame Isip mo pato dulu dla opa hapuloma dla epo yia: aliya halo dla topulumyaiyo. Epame Pelo ya: osolo watalo so mape solotamaiyo, yia: osolo mate ta:la apupuye

ma sase kapala yiyelepo depame. Amasiyama yia: po-ala:iyo. ¹⁹ Epalati yia: tame Pelo watle epo atlaiyo, “Podimalamana, Godta itiyamaletapo koko iye hasema,” diyo. Amasiyama Pelotapo GODta atlamale yu mate ala:mama ya: dupa sikemte kokalepame Moses mate epo A:lon mate yia: yu dla podaliyo. ✧

Momokama diki koko

²⁰ Epame GODtapo matle Moses watle epo atlaiyo, “Wa: utulala ikadepe Pelotapo Nael aloma pili dla tlati tame ya: umpame ipo atellepe, ya:tapo na: opaye alikili a:ma woyamaiya dlepo depame. Epalati yia:tapo tame inoma sumale mate na: hi di dla ta:demha:ha:lepo. ²¹ Epapele dulu dla ya:tapo na: opaye alikili a:ma powoyamaiya dlalo wekelepiye, asiyama na:tapo Isip so watle momokama diki hapulomaye tuluiya dlowepo. Epalati momokama dikitapo malame mo pato dulu dla pasatepo elemama Pelo mate epo ya: oko so mate epo ya: mo so mate dla topulumyelepe. Epame yia: aya dulu dla mape sikemte topulumyelepe. ²²⁻²³ Amasiyama momokama dikita pulupiye, yia: na: opa Gosen mo dla ha:ha:lalo so dla puame potopulluwa. Amasiyama yia: isikimi puame Isip so dla topulumyelepe. Epapedeme Pelotapo ipapele koko natimama ikadepe GODtapo mo hema halemapo dlepe. Epapedeme iyela na:ta ulugiyemale koko iye halati momokama dikita mallepe,” diyo.

✧ **8:19:** Luk 11:20

²⁴ Epapele dulu dla GODta meyelo atlale koko dolumama alila haletapo momokama dkitapo mo-malaiyo. Epapeleye momokama diki patotota ketame pumama Pelo ya: aya mate epo ya: oko so aya mate epo mo so yia: aya mate dla topulumyaiyo. Epammama Isip mo patoye momokama dikita hapo elaiyo.

²⁵ Epalati Pelotapo Moses mate epo A:lon mate sisilapame yia: watle epo atlaiyo, “Na: wua: dla itiyamale hamima, wua:tapo wua: opa eleme alinepi poyupo God dla halopila tlepo depame. Amasiyama wua: Isip mo saliyome tamiyo, medla me-ha:ha:mama apelepe,” diyo.

²⁶ Epalati asiyama Mosesta epo atlaiyo, “Hao, di epapele koko pahalowa. Adipalati, ditapo Isip so mila:pi tle alinepi poyupo GOD dla halopimha:ha:lepiye, yia:tapo di natila allimama ewalata di kelemelepe. ²⁷ Epedeme di ka:dena, GODta yu himili e dolumama alila dapahatlope dulu dla tlalo mo dla tame alinepi poyupo ya: dla hapiloweye,” diyo.

²⁸ Epalati Pelota asiyama epo atlaiyo, “Yao ka:pi, epapele tlope wua: edla tamalemama ika sikemte mo pateka:mu dla potlowa. Amasiyama wua: momokama dkitapo na: tle alikili a:ma telepo depame wata na: yilo inoma sumaiya,” diyo.

²⁹ Epalati Mosesta epo atlaiyo, “Na:tapo wa: mate yukamhalepo tame GOD dla inoma sumuluwepo. Epalati iyela momokama dkitapo pa:lepe. Amasiyama wa: dia:ye mala-atlepame ma malamale meyelo de po opata alikili a:ma woyapo tame alinepi poyupo GOD dla hapilowe apiye pohimomollowa,” diyo.

³⁰ Epame Mosestapo Pelo mate yukamhalepo gudepo tame inoma sumaiyo. ³¹ Epalati GODtapo Moses yu dalepame momokama diki hapulomaye alikili a:ma posaliyo. Epele dulu dla Isip mo pato dla momokama dikita ma-hawa ikadepe halaiyo. ³² Amasiyama Pelota matle ya: dupa kokalemama Isalael soye alikili a:ma powoyamaiya dlalo wekiyo.

9

Aliya halota palli koko

¹ Alila haleta GODta ma Moses watle epo atlaiyo, “Wa: Pelo hala dla tame ipo atlane, ya:tapo na: opaye alikili a:ma woyamaiya dlepo depame. Epalati yia:tapo tame na: dla inoma sumha:ha:mama na: hi di dla ta:demha:ha:lepo. ²⁻³ Amasiyama Pelotapo na: opaye alikili a:ma woyamaiya dlowe dla ala me-alimhallepiye, na:tapo ya: aliya halo hapuloma dla esulumale pato hamilowepo. Epalati ya: hos aliya mate epo donki aliya mate epo ka:mol aliya mate epame bulumkiyawa aliya mate epo sipi aliya mate epame gaut aliya mateta esulumale pato halomama pallipe. ⁴ Amasiyama Isalael so yia: aliya tlo popalliwa, me-ka:pi ha:ha:lepe. Isikimi Isip so aliya siyapo tlo alomama pallipe. ⁵ Epedeme iyela eye alilapo, na:tapo esiyele patota yia: halo dla tulune dloweye,” diyo.

⁶ Epapele dulu dla alila haletapo GODtapo esiyele kokota aliya halo dla tulune dlati Isip so yia: aliya halo hapuloma tlo palimama asiyama Isalael so yia: aliya halo hapuloma dulu dla

haleta po-polalo wekiyo. ⁷ Amasiyama Pelota Isalael so halo hapuloma dulu dla haleta ikadepe popolalo wekele koko dalepame ya: dupaye ala me-kokalemama Isalael soye alikili a:ma mo-woyamaiya dloweye aliyo.

Sose yulumale koko

⁸ Epame ma alila haletapo GODta Moses mate epo A:lon mate dla epo atlaiyo, “Wua: tilepu halopame Pelo mila:pi dla tame ha:ha:mama Moses wa:tapo tilepuye di dla kustelepe. ⁹ Epalati tileputapo mo pato dulu dla pasalalem tamama opa dla epo yia: halo dla soseta yulumtelepe,” diyo.

¹⁰ Epapalati Moses mate epo A:lon mate tilepu halopame Pelo hala dla tame ha:ha:mama Moses-tapo tilepuye hapame di dla kustaiyo. Epalati tileputapo Isip mo pato dulu dla pasalalem tamama soseta opa hapuloma dla epo yia: aliya halo hapuloma dla yulumaiyo. ☆ ¹¹ Epapele dulu dla osolo watalo sotapo ma Moses hala dla puluweye po-ala:iyo. Adipalati, yia: mape soseta sikemte yulumaiyo. ¹² Amasiyama GODtapo Pelo ya: dupa ma-a:ma kokalepo meliyo. Epalati Pelotapo GODta atlamale yu mate ala:mama Moses mate epo A:lon mate yia: yu dla podaliyo.

Tiyo ewala sepeleta helle koko

¹³ GODta ma Moses watle epo atlaiyo, “Wa: utulala ikadepe Pelo hala dla tame ipo atlane, ya:tapo na: opaye Isip mo tle alikili a:ma woyamaiya dlepo depame. Epalati yia:tapo tame na: dla inoma sumha:ha:mama na: hi di dla ta:demha:ha:lepo.

☆ 9:10: Bob 16:2

14 Amasiyama ya:tapo na: opaye potaiya dlalo wekelepiye, na:tapo asiyama ya: mate epo ya: oko so mate epo ya: mo so opa mate dla sikemte wotiyalle pato hamilowepo. Epalati ya:tapo na:ta itiyamale pato e natipame ma god opita itiyamale mate ala:lepiye, po-ala:lowa. 15 Epapele dulu dla na:ta itiyamaletapo ya: mate epo Isip so hapuloma mateye mo-potimelemla. 16 Amasiyama na:tapo ya:ye aseka me-hallepo duwapo, na:ta itiyamale nati-imama epo na: hita ta:lamo hema pato dlepo depame. ☆ 17 Amasiyama epapele tlope ya: ala ya:skamu ya: tlo pato demama na: opaye ma alikili a:ma woyamaiya dloweye alipo. 18 Epapedeme iyela utulalati na:tapo tiyo patoto ewala sepeleye omapla di tle tulune dlepe. Epapele dulu dla Isip sota ka:yapa tiyo patoto ewala sepele epapeleye ponatimdena. 19 Epedeme poka:dena Pelo ya: opa mate epo ya: aliya halo mate haliyamale dla ha:ha:loweye, yia:ta hapulomatapo woloma aya dulu dla ha:ha:lepe. Adipalati, na:tapo iyela tiyo patoto ewala sepeleye tulune dlowepo. Epapele dulu dla opa mate epame aliya halo mate ala me-haliyamale dla siyamyelepiye, tiyo ewala sepeleta di tle helemama yia:ye potimelepe.”

20 Epalati Pelo ya: oko so opitapo Moses yu dalepo mikadepe demama yia: opa mate epo yia: aliya halo mate eleme aya dulu dla tumulaiyo.

21 Amasiyama Pelo ya: oko so opa opitapo yu edla dalepo pomikadepe dlalo wekemama yia: opa mate epo yia: aliya halo mate aya dulu dla pe-
elementulalo wekiyo.

☆ 9:16: Loum 9:17

²² Epalati GODta Moses watle epo atlaiyo, “Wa: dali ku hame omapla di dla dlokomane, tiyo patoto ewala sepeleta omapla di tle Isip so opa mate epo yia: aliya mate epo yia:ta emale alisisi mate dla hellepo depame,” diyo.

²³⁻²⁵ Epalati Mosesta yu e dalepame omapla di dla ya: dali ku mate dlokomalati natipame Godtapo tiyo patoto ewala sepeleye hamimama omapla mate sikemte hane diyo. Epapele koko tle alikili haliyamale dla siyamale opa mate epo aliya halo mate poyuiyo. Epame emale alisisi hapuloma mate epo dali hapuloma mate batalipo hamastaiyo. Epapele dulu dla Isip sotapo ka:yapa tiyo ewala sepele patoto ipapeleye ponatimdiyo.✧

²⁶ Amasiyama Isalael sota ha:ha: mo Gosen dla tiyo ewala sepele itapo pehellalo wekiyo.

²⁷ Epapalati Pelota Moses mate epo A:lon mate sisilapame yia: watle epo atlaiyo, “Na: wata natima, na: batalimale koko mahauwapo. Adipalati, wua: GOD tlo ikadepe koko atlamhaluwapo. Amasiyama na: mate epo na: opa mate tlo batalimale api dla tamalana.

²⁸ Epedeme tiyo ewala sepeleta helemhala iye medla gudlepo depame, wua: GOD dla inoma sumale himiya. Epalati na:tapo wua:ye alikili a:ma mo-woyamaiya dlowepo,” diyo.

²⁹ Epapalati asiyama Mosestapo epo atlaiyo, “Na:tapo mo dulu tle alikili dla tame GOD dla inoma sumalati omaplata hamhala mate epo tiyo ewala sepeleta helemhala mateta medla gudlepe. Epalati wa: edla malamelepe, ta:lamo patoye

✧ **9:23-25:** Bob 8:7, 16:21

GODta omhalapo. ³⁰ Amasiyama na:malamana, wa: mate epo wa: oko so mateye ala Lod GOD po-wowota:mha:ha:sema,” diyo.

³¹ Epapedeme tluka mimita:polalo sematipi dali mate epo bali daya mate mo-hauwallowe oloma dla hutiyelati tiyo ewala sepeleta helemama batalipo hamastaiyo. ³² Amasiyama witi daya tlo ala ta:la dulu dla emtademe pobatalimalalo wekiyo.

³³ Epapalati Mosestapo alikili a:ma woyapo tame inoma sumalati omapla halë mate epo tiyo ewala sepeleta helle mate medla ka:liyo. ³⁴⁻³⁵ Epapele dulu dla Pelotapo tiyota me-keillati natipame ma ya:ta yu himili hauwokokomaiyo. Epedeme GODta atlale yu dolumama Pelo mate epo ya: oko so mate yia: dupaye sikemte kokalal-imama Isalael so opaye alikili a:ma powoyamaiya dlalo wekiyo.

10

Wolomopi koko

¹⁻² Epame GODta ma Moses watle epo atlaiyo, “Na:tapo Pelo mate epo ya: oko so mate yia: dupaye kokalalipo meluwapo, na:ta itiyamale kokoye yia: dla nati-imhalemama ulugiyemale koko halomhallowedeme. Epapedeme na:ta ikadepe GOD depo halemama ulugiyemale koko patoto Isip so dla halomhala iye ma wua:tapo wua: yimlala dla epo wua: mamadulo dla esemha:ha:lepe. Epapedeme wa: Pelo hala dla ma ilamtane,” diyo.

³ Epalati Moses mate epo A:lon mate Pelo hala dla ilamtame epo atlaiyo, “Hibulu so dia:

Lod GODtapo epo atla, ‘Wa: adipalati ya: yu dla poheodlalo ala me-dalla alimhalema:? Wa: ya: opa dia:ye hapele alikili a:ma woyamaiya dene, ditapo tame ya: dla inoma sumha:ha:mama ya: hi di dla ta:demha:ha:lepo depame. ⁴ Amasiyama wa:tapo dia:ye alikili a:ma powoyamaiya dlalo wekelepiye, ya:tapo iyela ma wua: watle wotiyalle hale hamimama wolomopiye tulune dlepe. ⁵ Epalati wolomopita sikemte pasatamama Isip moye hapo ellepe. Epapele dulu dla tiyo ewala sepeleta helemama emale alisisi hauwokokomama opi me-popomelleye ma wolomopi eta mosukulu dlopa:mele pokadlepe. Epame yia:tapo dalupa hapuloma mape dlopa:mele pokadlepe. ⁶ Epame wolomopi hapulomatapo wa: aya mate epo wa: oko so aya mate epo wa: mo so aya mate dla hehetamyelepe. Epapele dulu dla Isip sotapo ka:yapa wolomopi sikemte pasatale ipapeleye ponatimdena,’ ” diyo. Mosestapo yu iye Pelo dla atlamhalepo gudepame ma taiyo.

⁷ Epalati Pelo ya: oko sotapo ya: hala dla puame epo atlaiyo, “Wa: adipalati oplami ita dia: dla wotiyalle me-hamimhallepo depame me-semhalema:? Ya: koko tle di Isip mo patoye mo-batalipo elapo. Epedeme wa: Hibulu so iwoloye ma hapele alikili a:ma woyamaiya dene, yia:tapo tame yia: GOD dla inoma sumama ya: hi di dla ta:demha:ha:lepo depame,” diyo.

⁸ Epapalati Pelota yu i dalepame Moses mate epo A:lon mate ma sisilapame yia: watle epo at-laiyo, “Ka:dena, wua:tapo ma tame wua: GOD dla inoma sumama ya: hi di dla ta:demha:ha:loweye.

Amasiyama epapele dulu dla wua: na: watle at-laiya, ikadepe anawolota wua: mate tapa:?” diyo.

⁹ Epalati Mosesta asiyama epo atlaiyo, “Isalael so hapulomatapo na: mate telepe. Epapedeme opolatalo yimlala mate epame amkoteta:le so mate di aliya halo hapuloma mate eleme na: mate tamellepe. Adipalati, di ma edla tame daya pato demama di GOD hi di dla ta:dlowama,” diyo.

¹⁰ Epalati asiyama Pelota epo atlaiyo, “Hao, wua: pe-epapolowa! Wua: isikimi na: dla mala-atlowedeme aposema. Epedeme na: wua: yim-lala mate epo wua: wola: mate eleme alikili a:ma powoyamaiya dlowa. ¹¹ Epele dulu dla wua: GOD dla inoma sumama ya: hi di dla ta:dlowedeme apelepiye, wua: isikimi opa siyapo tlo elemtaiya. Amasiyama wua: wola: mate epo wua: yimlala mate tlo medla pomelepame taiya,” diyo. Pelota epo atlepame Moses mate epo A:lon mateye ya: aya dulu tle alikili a:ma posaliyo.

¹² Epalati GODta Moses watle epo atlaiyo, “Wa: dali ku hapame Isip mo pato dla dlokomane. Epalati wolomopita puame emale alisisi tiyo ewala sepeleta helemama hauwokokomama opi me-pomelleye ma yia:ta dlomama mosukulu pokadlepo depame,” diyo.

¹³⁻¹⁴ Epalati Mosestapo ya: dali ku hame Isip mo pato dla dlokomaiyo. Epalati GODtapo mosisi pa-toye tulune dlati mosisitapo salita matlalo tiyama tle alila mate utula:la mate sikemte hotlomha-laiyo. Epame utulala ikadepe opata hutiyele tle sillipo natitepo wolomopi hapulomatapo Isip moye sikemte hapo ella natiyo. Epapele dulu dla ka:yapa yia:tapo wolomopi sikemte wokasemale

ipapeleye ponatimdiyo. Epame matle alotle ipapele ponatilowe sepena. ☆ ¹⁵ Epedeme wolomopitapo Isip ta:la pato dla sikemte topulumyemama kustipo tame elaiyo. Epame yia:tapo dalupa hapuloma mate epo emale alisisi mate sikemte dlomha:ha:mama mosukulu pokapokadiyo. Epapele koko tle Isip mo patoye sikemte batalipo hamastaiyo.

¹⁶ Epalati Pelotapo Moses mate epo A:lon mate ma hapele sisilapame yia: watle epo atlaiyo, “Na:tapo wua: GOD dla epame wua: dla batalimale koko ma-halepo. ¹⁷ Epedeme na: batalimale hiyolepo welipame GOD dla inoma sumale himiya, wolomopi hapuloma ita pa:lepo depame,” diyo.

¹⁸⁻¹⁹ Epapele dulu dla Mosestapo ya: tle tame GOD dla inoma sumale himilati GODtapo sokomoko pato hamiyo. Epalati sokomokota bibikilimama wolomopi hapulomaye hahala:po tame Omteka:pele Kaula dla ka:ka:timaiyo. Epapele alotle wolomopi haletapo matle Isip mo dulu dla posela:iyo. ²⁰ Amasiyama GODtapo Pelo dupa malamaleye mamisika: kokalepo mellati ya:tapo Isalael soye alikili a:ma powoyamaiya dlalo wekiyo.

Isip mo pato dla motiti tuwale koko

²¹ Epame GODta ma Moses watle epo atlaiyo, “Wa: do omapla di dla ta:depo dlokomane. Epalati motiti patota puame Isip mo patoye bopudlepe,” diyo. ²² Epalati Mosesta ya: doye omapla di dla ta:depo dlokomalati motiti patotapo puame Isip moye haiyo. Epapele dulu edla motiti pato tuwale

☆ **10:13-14:** Bob 9:2-3

etapo elemama alila dapahatlope pololiyo. ☆

²³ Epalati oloma edla Isip sotapo pohoholelalo isikimi hatlo aya dulu dla ha:ha:iyo. Amasiyama Isalael sota ha:ha: mo tlo motiti potulalo hela:dleta ala me-halaiyo.

²⁴ Epapalati Pelota Mosesye sisilapame ya: watle epo atlaiyo, “Epedeme wua:ta hapuloma mo-wua: wola: mate epo mo-wua: yimlala mate alikili a:ma woyapo tame wua: GOD dla inoma sumama ya: hi di dla ta:demha:ha:iya. Amasiyama wua: tamale-mama wua: aliya halo tlo pe-elemtlowa,” diyo.

²⁵ Epalati Mosesta asiyama epo atlaiyo, “Hao, di pe-epapolowa. Adipalati, di aliya halo iye poyupame GOD dla namkale dle alisisi hapilowama.

²⁶ Epapele dulu dla di alinepi adipapele tlo ya: dla poyupo hapipa: dle kokoye ala podimalamana. Epedeme di bidulo edla tame ha:ha:mama alinepi woloma tlapame poyupo di GOD dla hapiloweye tlamolowama. Epapedeme di aliya halo hapulomaye me-eleme tlowama,” diyo.

²⁷ Amasiyama GODta Pelo dupa malamaleye ala me-kokalepo mellati Isalael soye ma alikili a:ma powoyamaiya dlalo wekiyo. ²⁸ Epammama ya:tapo siyalademama Moses watle epo atlaiyo, “Wa: na: aya itle alikili a:ma tane. Na:ta matle wa: mila:pi natilipiye, wa: yumuluwepo,” diyo.

²⁹ Epalati Mosesta asiyama epo atlaiyo, “Ka:pi, eye wa:ta solotamale kokopo. Na: matle ilame wa: hala dla populuwa,” diyo.

☆ **10:22:** Sam 105:28; Bob 16:10

11

Itapu hohomale akimlalata palliwe koko atlale

¹ Epame GODtapo ma Moses watle epo atlaiyo, “Na:tapo mosukulu wotiyalle hatlopeye Pelo mate epo ya: opa Isip so mate dla hamilowepo. Epalati yia:tapo wotiyalle iye natimama asiyama Pelota wua:ye Isip mo tle alikili a:ma taiya demama mosukulu dodolomsallepe. ² Epedeme wa: Isalael so dla atlamane, yia:tapo gold ewala mate epo silba ewala mateta mimita:pele alisisiye yimkadulo Isip so dla dlalepame halomelepo depame,” diyo. ³ Adipalati, GODtapo Isip so dla dupa malamale ka:dle hamiyo, ma yia:tapo Isalael so mate ka:pi namkale demha:ha:lepo depame. Epammama Pelo ya: oko so mate epo Isip so hapuloma mate-tapo ma Mosesye pato oplami demdiyo.

⁴ Epalati Mosestapo Pelo watle epo atlaiyo, “GODtapo ipo atla, wata utula:la dukuslopi dla ya:tapo Isip mo pato duka tle tlowepo de. ⁵ Epapele oloma edla itapu hohomale akimlala hapulomata pallipe. Epele dulu dla wa: maseyemala itapu hamale tatele polope, epame Isip so yia: akimlala itapu hohomale so hapuloma mape medla palimtelepe. Epame wua: aliya halo dulu dla mape itapu usulli patetalo hapuloma ma pallipe de. ⁶ Epapele dulu dla sikemte a:lle yu patotapo Isip mo pato dla ellepe. Epapedeme a:lle yu epapeleye ka:yapa podalemdena, epame a:lle yu ipapele mape alotle ma podallowa. ⁷ Amasiyama Isalael so dulu dla itapu hohomale so akimlala hapulomatapo popalilalo, me-ha:ha:lepe de. Koko hapulomatapo

Isalael so dulu dla woloma me-homta ellepe. Epame yia: aliya halo dulu dla haleta popolowa. Wa:ta koko i natimama malamelepe, GODtapo Isalael so gadlalo halaye. ⁸ Epame ma wa: oko sotapo na: hete sitali dla puame heodepo otele yu mate epo atlamyelepe, ‘Wa: mo itle wa: opa mate epo wa: alisisi mate alikili a:ma moyoyapo tane,’ demyelepe. Epalati na:tapo na: alisisi hapuloma halopo na: opa eleme alikili a:ma woyamolowepo,” diyo. Mosestapo yu iye atlemhalepo gudepame siyaladle mate Pelo aya tle alikili a:ma woyapo taiyo.

⁹ Ka:yapa GODtapo Moses watle epo atlaiyo, “Pelotapo wa: yu dla dalepame poheodemhallowa. Epalati na:tapo ulugiyemale koko patotoye Isip mo dla halomhallowepo,” diyo. ¹⁰ Epapele koko tle Moses mate epo A:lon matetapo ulugiyemale koko patotoye Pelo mila:pi tle halomha:ha:iyo. Amasiyama GODtapo Pelo dupa malamaleye ala me-kokalepo meledemhalem diyo, Isalael sota Isip mo tle alikili dla wowoyamalala depame.

12

Godta Namilatale daya dele imale

¹ Epedeme Moses mate epo A:lon mate ala Isip mo dla me-ha:ha:lati GODta yia: watle epo atlaiyo, ✧ ² “Itapu woyampola mama iye wua:ta ka:yapa sokomoko kotiyamolowe mamapo. ³ Epedeme wua: Isalael so watle yu iye atlamaiya. Mama woyampola ita alila 10 umulati yia:ta

✧ **12:1:** Leb 23:5; Nam 9:1-5, 28:16; Dit 16:1-2

daya dlowe dla dinapomama aya hatlope hatlope dle dulu dla yia: halo amkota:leye hihimapo elempulupe. ⁴ Epapele dulu dla aya ya: atapo aliya hulumelepiye, ya: aya dulu dla ha:ha: so opata dlowe mate ala:le hulumelepe. Amasiyama ya: aya dulu dla ha:ha: sota aliya eye miyelo dlowe po-ala:lalo wekelepiye, ya: ka:dena, ya:mkadulo ya: mateka:pi dla ha:ha: so atlepame yimkata delepe. ⁵ Epame yia:ta aliya potimolowedeme hulumelepiye, woloma sokomoko hatlo hamastale sipi aliya pate epapele o gaut aliya pate epapeleta hekaka pa:talo tlo hulumelepe.

⁶ Epedeme aliya halo huhulalimale iwoloye hihimapo ha:ha:mama mama i ya: alila 14 umulati tamila:la medla potimelepe. ⁷ Epame aliya omali tilipame yia:ta daya dempopa:lowe aya kokoloma tala alikili dla huhutupiliyemtelepe. ⁸ Epame utula:la edla aliya mo eye woloma totopame palawa daya yist pa:le mate ha:po demama mala epapele mate delepe. ⁹ Yia: daya demama mo ala hesulupo ha:leye podlowa, epame tini dla atili mape podlowa. Amasiyama woloma aliya patoye mepo ka:pi totomale tlo delepe. ¹⁰ Epapele utula:la edla yia:tapo aliya mo hapulomaye depa:mele pokadlepe. Amasiyama yia:ta mo popokadlalo wekelepiye, mo hapuloma eye dlapa dla mistlepe. ¹¹ Yia: daya dlomolowedeme woloma tluka alisisi mate epo hete alisisi mate didiyepo popa:mama dali ku mape halomelepe. Epame daya e demama ma hapele hahamale mate delepe. Epapedeme daya dele iye semama GODta Namilatatale daya dele dlepe.

¹² Epedeme utula:la oloma edla na:tapo Isip mo pato dulu dla tamama akimlala itapu hohomale so hapuloma mate epo alinepi pate itapu usulalimale hapuloma mate potimtlowepo. Epedeme na:tapo koko i hamama na:ta itiyamaleta Isip so yia: god hapuloma tla:mtame hala kokoye botomastlowepo. Adipalati, na:ye GODpo. ¹³ Epapedeme na:tapo itapu hohomale akimlala potimolowedeme mo dulu dla tumama omalita wua: aya kokoloma tala dla huhutupiliyemtale halla natilipiye, aya eye di tle namilatademtlowepo. Epapele dulu dla na:ta Isip so dla wotiyalle hamilowe etapo ma wua: akimlala dla populuwa.

¹⁴ Epedeme Isalael so wua:tapo na:ta wua: di tle namilatamama wua: yimlala popotimalalo wekele kokoye powowelliwa, woloma sikemte malaha:ha:mama sokomoko hapuloma dulu dla alila i umulati na:ta Namilatale daya dele iye hademha:ha:lepe. ☆ ¹⁵ Epedeme Namilatale daya dele alila oloma edla wua: aya dulu dla yist hutieyepiye, alikili dla polollepe. Epame ma alila 7 dulu dla palawa daya yist mate dukumale podemha:ha:lowa. Epapedeme dulu edla oplami antapo palawa dayaye yist mate dukupo delepiye, ya:ye Isalael so tle alikili a:ma mosukulu geda:dlepe. ¹⁶ Epame alila 7 dulu edla itapu kotiyamale alila mate dla epame mosukulu alila mate dla wua:ta yimkata puame na: dla inoma sumama na: hi di dla ta:demha:ha:lepe. Amasiyama itapu kotiyamale alila mate epame

☆ **12:14:** Eke 23:15, 34:18; Leb 23:6-8; Nam 28:17-25; Dit 16:3-8

mosukulu gudlowe alila mate dla wua: oko po-halomha:ha:lowa. Isikimi daya dlowe tlo di-namha:ha:lepe.

¹⁷ Epapedeme sokomoko hapuloma dla alila 7 dulu edla wua:tapo palawa daya yist mate podukumalalo wekele daya dele iye de demha:ha:lepe. Adipalati, wua:tapo alila oloma edla na:ta wua:ye Isip mo tle alikili a:ma eleme woyamuwa kokoye malaha:ha:lepo depame.

¹⁸ Epapedeme wua: daya dele iye itapu mama hema alila 14 umulati tamila:la edla kotiyapame me-tame alila 21 tamila:la dla gudlepe. Alila dulu hema ha:ha:mama palawa dayaye yist mate dukupo podlomha:ha:lowa. ¹⁹⁻²⁰ Amasiyama

alila 7 dulu edla Isalael so opa aya dulu dla yist hutiepepiye, alikili dla polollepe. Epame dulu edla oplami antapo palawa dayaye yist mate dukupo depepiye, ya:ye Isalael so tle alikili a:ma mosukulu geda:dlepe. Epapele dulu dla asepe so opi wua: mate ha:ha: mape palawa dayaye yist mate dukupo podlomha:ha:lowa. Epedeme wua: alotle mo hadima tame ha:ha:mtepepiye, wua: koko iye me-hademha:ha:lepe.”

Isalael sotapo kayapa Godta Namilatale daya dele

²¹ Epapele dulu dla Godta yukamhalale mogudlati ma Mosestapo Isalael so dokopala soye sisilapame yia: watile epo atlaiyo, “Epedeme wua: Namilatale daya dlowedeme aliya halo huhulupame poyuiya. ²² Epame omali tilipame dali tatala hauwalepo omali dla saodepame kokoloma tala alikili dla huhutupiliyemtaiya.

Epame utula:la edla oplami haletapo alikili a:ma po-ulatlowa, amasiyama woloma aya dulu dla popa:mtelepe. ²³ Epalati GODtao itapu hohomale akimlala potimolowedeme Isip mo dulu dla sela:lepe. Amasiyama ya: tamama aya kokoloma tala alikili dla omali huhutupiliyele halla natilipiye, di tle namilatademselalepe. Epammama ya:tapo powale hamsela:lalo banakaka oplami watle aya dulu edla akimlalaye popotimane dlowa. ☆

²⁴ Epapedeme sokomoko hapuloma dulu dla wua: mate epo wua: mamadulo mate daya dele koko iye ha demha:ha:lepe. ²⁵ Epame alotle GODta wua: watle hamilowepo depo yu itiyapo himili mo dla tame ha:ha:mama Namilatatale daya dele iye sokomoko hapuloma dulu dla me-de demha:ha:lepe. ²⁶⁻²⁷ Epapele dulu dla wua: yimlalatapo ‘daya dele koko iye apa kokota?’ dlati ma asiyama wua:ta yia: watle epo atellepe, ‘Iye GODta Namilatatale daya delepo,’ dlepe. ‘Adipalati, GODta Isip mo dulu dla malame sela:mama itapu hohomale akimlala hapuloma tlo potimama asiyama Isalael so dia: akimlala tlo me-pomeluwapo,’ dlepe.”

Mosesta epo atla dalepame Isalael sotapo God dla heoheodepo popa:mama ya: hi di dla ta:diyo. ²⁸ Epame yia: tame GODta Moses mate epo A:lon mate dla atlamale yu e woloma dolumama koko hapuloma eye halomaiyo.

Godta itapu hohomale akimlala potimale

☆ **12:23:** Hib 11:28

²⁹ Epapele utula:la dukuslopi oloma dla Godtapo Isip mo dulu dla sela:mama Isip so yia: itapu hohomale akimlala hapulomaye potimtaiyo. Epammama Pelo yami tatile yumpame matle Isip so yia: akimlala hapuloma itapu hohomale soye potimtaiyo. Epame itapu usulli alinepi patetalo mape potimtaiyo. ✧

³⁰ Epapedeme utula:la oloma edla Pelo mate epo ya: oko so mate epo Isip so hapuloma mate sillipame sikemte a:lemyaiyo. Adipalati, yia: aya hapuloma dulu dla yia: akimlala itapu hohomale so hapulomatapo mo-palipo hutiyemtaiyo.

Isael sotapo Isip mo tle alikili dla woyapo tale

³¹⁻³² Epedeme utula:la oloma edla Pelotapo Moses mate epo A:lon mate sisilapame yia: watile epo atlaiyo, “Wua:ta hapuloma wata matamalaiya! Wua: wola: mate epo wua: yimlala mate epo wua: aliya halo mate me-eleme matamalaiya, wua: GOD hi di dla ta:dlowedeme. Amasiyama wua: tamama God dla inoma sumale mate na: gadiya,” diyo.

³³ Epammama Isip so mape Isael so dla epo atlamyaiyo, “Wua: di mo itle ma hapele alikili a:ma woyapo tamalaiya. Adipalati, wua:ta hema me-ha:ha:lepiye, dita hapulomatapo palilala,” demyaiyo. ³⁴ Epalati Isael sota ma-tamhalemama palawa daya yist mate podudukumalalo wekeleye ita dla kukutipame tlukata popoliyepo momka:tipo tamhalaiyo.

³⁵ Epame yia:tapo Mosesta yu atlamale e dolumama Isip so dla gold alisisi mate epo

✧ **12:29:** Eke 4:22-23

silba alisisi mate epo tluka alisisi mate dlalepo halopame tamalaiyo. ✧ ³⁶ Adipalati, GODtapo Isip so dla dupa malamale ka:dle hamiyo, ma yia:tapo Isalael so mate ka:pi namkale demha:ha:lepo depame. Epedeme Isalael sota mo-tlowedeme Isip so watle alisisi otlomyelati Isip sotapo alisisi hapulomaye yia: watle halopiyo. Epapele koko tle Isalael sotapo ma-tamalemama Isip so yia: alisisi ka:ka:dle hapulomaye halopo alikili dla woyamaiyo.

³⁷ Epapedeme Isalael sotapo Isip mo tle ma-tamalemama Lamses mo tle ma Sukot mo dla tamalaiyo. Yia: alikili dla mo-woyapo tame ha:ha:mama opa siyapo tlo sesa:lati 600,000 umaiyo. ³⁸ Yia: tamalemama yia: aliya halo hapuloma mate eleme tamalaiyo. Epame opa opi mape yia: mate me-tamalaiyo. ³⁹ Epame yia: duka dla tame hedepo daya dlowedeme palawa dayaye yist mate podukumalalo isikimi mepo halopo deiyo. Adipalati, yia:tapo yia: daya alisisiye woloma podinapolalo ma hapele Isip mo tle alikili dla woyamaiyo.

⁴⁰⁻⁴¹ Epapele dulu dla Isalael sotapo Isip mo dulu dla 430 sokomoko ha:ha:pame alikili dla woyamaiyo. ✧ ⁴² Epame utula:la oloma edla GODtapo yia:ye alikili a:ma eleme woyamolowedeme woloma ka:pi omhalaiyo. Epapedeme sokomoko hapuloma dulu dla alila eye umulati asiyama Isalael sotapo GODta yia:ye eleme alikili a:ma woyamale koko malamama utula:la edla ompopa:demha:ha:lepe.

✧ **12:35:** Eke 3:21-22 ✧ **12:40-41:** Yen 15:13; Gal 3:17

Namilatale daya dele koko dla imale

⁴³ Epapele dulu dla GODtapo Moses mate epo A:lon mate dla epo atlaiyo, “Wua:ta Namilatale daya dele iye demha:ha:lepiye, isikimi Isalael so siyapota demha:ha:lepe. ⁴⁴ Epedeme wua: dla asiyama pa:le oko halalo oplami hallepiye, wua: ka:yapa ya: kapala tatile kestopame alotle ya:ye Godta Namilatale dayaye dene demha:ha:lepe. ⁴⁵ Amasiyama kapala pokotimalalo wekele asepe sotapo Godta Namilatale daya iye podlomha:ha:lowa.

⁴⁶ Wua: Namilatale daya i demama woloma wua: aya dulu dla delepe. Oplami haletapo moye hame alikili dla powoyamolowa. Epame elo mape pohauwokokomolowa. ☆ ⁴⁷ Epapedeme Isalael so opa hapulomatapo daya dele dulu hema ha:ha:lepe, haleta alikili dla po-ulatlowa.

⁴⁸ Epame asepe so wua: mate ha:ha: dulu hema yia: ma GODta Namilatale daya dele iye yia: mate dlowe solotamelepiye, yia: ka:yapa yia: opa siyapo tatile kapala kotimelepe. Epame yia:tapo wua: mate Namilatale daya deleye yimkata delepe. Daya dele iye kapala pokestlalo wekele oplamitapo podlowa. ⁴⁹ Epame Isalael so mape me-epapena. Yia: dulu dla kapala pokotimalalo wekele so opa ha:ha:lepiye, yia: mape Godta Namilatale daya dele iye podlowa.”

⁵⁰ Epapedeme Isalael sotapo GODta Moses mate epo A:lon mate dla atlamale yuye woloma dolumaiyo. ⁵¹ Epedeme alila hatlo medla GODta Isalael so elele meyelope meyelope dle

☆ **12:46:** Nam 9:12; Yon 19:36

hapulomaye Isip mo tle eleme alikili a:ma woyamaiyo.

13

Itapu hohomale akimlala koko mate epo palawa daya yist dimi dlowe koko mate

¹ Epame GODtapo Moses watle epo atlaiyo,
² “Wua: akimlala itapu hohomale soye na: watle hohopo iya. Epame wua: aliya halo patetalo itapu usulli mape na: watle hohopo iya. Adipalati, akimlala itapu hohomale mate epo aliya halo patetalo itapu usulli mate nolëpo,” diyo. ✧

³ Epalati Mosestapo Isalael so watle epo atlaiyo, “Alila iye wua:tapo Isip mo dulu dla asiyama pa:le oko halomha:ha:lati GODtapo ya:ta itiyamale pato mate wua:ye eleme alikili a:ma woyamapo. Epedeme wua: alila iye malamama palawa daya yist mate dukumale podlowa.

⁴ Epedeme watapo Abib mama oloma hema wua:ye Isip mo tle ma alikili a:ma woyamapo.

⁵ Epapedeme GODtapo ka:yapa wua: mamadulo dla yu itiyapo himimama wua:ye mo hale, dlowe alisisi sikemte wokasemale dla eleme tlowepo duwapo. Amasiyama wata oloma hema Keinan so mate epo Hitai so mate epo Amoli so mate epo Hibai so mate epo Yebusi so mateta mo edla me-ha:ha:po. Amasiyama epapele tlope GODtapo yia: ta:laye ma wua: watle hamilipe. Epame wua: mo edla ha:ha:mama sokomoko hapuloma dulu dla itapu mama hema palawa daya yist mate podukumalalo wekele

✧ 13:2: Nam 3:13; Luk 2:23

daya dele iye de demha:ha:lepe. ⁶⁻⁷ Epedeme alila 7 dulu dla wua: palawa daya yist mate dukumaleye podlomha:ha:lowa. Wua: dulu dla yist hutieyelepiye, alikili a:ma polollepe. Epame daya dele mosukulu alila dla daya pato demama GOD hi di dla ta:de demha:ha:lepe. ⁸ Epammha:ha:le oloma edla wua: yimlala watle wua:ta daya de ya: dulu kokoye ya: watle atlemama ipo atlemha:ha:lepe, 'Dita koko i haye, GODta dia:ye Isip mo tle alikili a:ma eleme woyamuwa kokoye malamama apopo,' dlepe. ⁹ Epedeme daya dele koko itapo wua: do dla epo wua: daptala dla ulu epapele some hutieyelepe, wua:tapo GODta imale kokoye wowelilala depame. Adipalati, ya:ta itiyamaleta wua:ye eleme Isip mo tle alikili dla woyamuwapo. ¹⁰ Epapedeme sokomoko hapuloma dulu dla ya: alilata umulati wua:tapo palawa daya yist mate podukumalalo wekele daya dele iye de demha:ha:lepe.

¹¹⁻¹² GODtapo wua: mamadulo dla yu itiyapo himili dolumama Keinan moye wua: watle hamilati wua:tapo edla ha:ha:mama wua: akimlala itapu hohomaleye GOD watle hohopo imha:ha:lepe. Epame aliya halo dulu dla itapu patetalo usulli mape GOD watle hohopo imha:ha:lepe. Adipalati, itapu hohomale akimlala mate epo alinepi patetalo mateye GOD tetepo.✧

¹³ Amasiyama wa: donki aliya tlo GOD watle hamili hallepiye, wa: e tlo ma ilame hammama asiyama sipi aliya amkota:le tlo GOD watle

✧ **13:11-12:** Eke 34:19-20; Luk 2:23

hamilipe. Amasiyama epapele dulu dla wa: sipi aliya yumuluwe allipiye, donki aliya tlo tumuku keastlepe. Epapedeme wua: akimlala itapu hohomale GOD watle hohopo iliye ma ya: tle asiyama mate ilame hohomelepe.

¹⁴ Epapedeme wua: yimlalatapo wua: watle atle-mama wua: apa koko hama: dlati yu iye yia: watle atlamha:ha:lepe, 'Dita koko i haye, dita Isip mo dulu dla asiyama pa:le oko pato hamha:ha:lati GODta itiyamaletapo dia:ye eleme alikili a:ma woyamuwapo. ¹⁵ Epame oloma edla Pelotapo dia:ye alikili a:ma woyamaiya dloweye sikemte alimama posolotamdena. Epalati GODtapo Isip so yia: itapu hohomale akimlala mate epo yia: aliya halo itapu usulli patetalo mateye potimuwapo. Epapedeme epapele koko tle ditapo di aliya halo itapu usulli patetaloye poyupo GOD watle hapimdepo. Epame di akimlala itapu hohomale so GOD watle hohopo iliye ma ilame bidulo hohomolowedeme di halo tlo poyupo hapimdepo,' dlepe. ¹⁶ Epedeme God watle alinepi poyupo hapi-lowe koko itapo wua: do dla epo wua: daptala dla ulu epapele some hutiyelepe. Adipalati, wua:tapo GODta itiyamaleta wua:ye eleme Isip mo tle alikili dla woyamale kokoye wowelilala depame."

Godta ya: opa Isalael soye elemtale

¹⁷ Epapeleye Pelota Isalael soye ma-taiya dlati Godtapo yia:ye eleme api kiyele Pilisteya so mo dla tlalo api tle potlalo wekiyo. Adipalati, ya: mala-maiyo, yia:tapo api kiyele tle tlati opahale sotapo yia: mate natalimalati ma ilame Isip mo dla tamal-lala depame. ¹⁸ Epammama ya:tapo yia:ye api

selemalli dalupa dulu tle ma Omteka:pele Kaula pili dla elemtaiyo. Epame yia: tamalemama yia: opahale alisisiye mo-dinapopo tamalaiyo.

¹⁹ Epedeme Mosestapo tamama Yosep powale elo mate halopo taiyo. Adipalati, Yoseptapo mopowataliya mo-polowedeme elemama Isalael so watle yu itiyamale mate epo atlaiyo, “Godtapo wua:ye Isip mo tle alikili a:ma eleme woyamalati tamalemama na: elo mate halopo tamellepe,” diyo. ✧

²⁰ Epapeleye Isalael sotapo Sukot mo saliyome ma Etam mo dla taiyo. Etam mo eye dalupa mateka:pi dla halapo. ²¹ Epedeme yia: alila tamalati GODtapo wuala dulu tle yia:ye elemtamdiyo. Epalati asiyama utula:la tamallati Godtapo yia: dla hela:dle hamimama dlapa ulli aloweli dulu tle yia:ye elemtamdiyo. Godtapo ipapele api tle yia:ye imtlati yia:tapo alila mate epo utula:la mate me-tamalem-diyo. ²² Amasiyama wuala mate epo dlapa ulli aloweli mateta yia: posaliyome tlalo itapu tle yia: elemtaiyo.

14

Omteka:pele Kaula ulli koko

¹ GODta ma Moses watle epo atlaiyo, ² “Opa watle yu iye atlamane, yia: ma ilame Pihahilot mo dla ta diya. Mo eye Bal Sepon mo mateka:pi, Migidol ka: epo kaula ka: duka dla halapo. Epedeme yia: tame kaula pili dla kimpo ha:ha:lepo. ³ Adipalati, Pelota malamelepe, Isalael soye dalupa dulu dla tloweye api yeitamama wowota:msiyamayo

✧ **13:19:** Yen 50:25; Yos 24:32

dlepe. ⁴ Amasiyama na:tapo Pelota malamal-eye mamisika: kokalepo mellowepo, ya:tapo ya: opa mate wua:ye ma hohomala telepo depame. Amasiyama na:ta yia: watle halowe kokotapo opa hapuloma dla na:ta itiyamale kokoye nati-iliwepo. Epalati Isip sotapo na:ye ikadepe GOD mleni dlepe,” diyo. Epalati Isalael sotapo God yu i dalepo dolumaiyo.

⁵ Epapele dulu dla Pelo mate epo ya: oko so mateta Isalael sota ma ilame popumullalo ma a:ma potale halla dalepame epo atlamyaiyo, “Wua: natiya, Isalael soye di asiyama pa:le oko halalo sopo. Epedeme di yia:ye adipalati alikili a:ma woyamaiya duwa?” demyaiyo. ⁶ Epalati Pelotapo ya: aliya koa hame ya: opa mate Isalael soye alotle dodolomtaiyo. ⁷ Ya:ta tamama 600 aliya koa ka:ka:dle mate epo aliya koa hapuloma mo dulu dla siyamalalo mate elepame taiyo. Epele dulu dla aliya koa hapuloma di edla opatapo mo-popa:mtaiyo. ⁸⁻¹⁰ Epapeleye GODta Pelo dupa malamale kokalepo mellati ya:tapo ya: opa mate Isalael soye dodolomtamallati Isalael sotapo sisiyele mate kaula mateka:pi dla ellalo Pihahilot mo dla mala tamalaiyo. Yia: edla tulum kintimha:ha:mama alo dla natilati Pelotapo ya: opa mate epo ya: aliya koa hapuloma mate alotle pumulla natiyo. Epalati yia:tapo sikemte wowota:mama gadle yilo GOD dla a:liyo. ¹¹ Epame Moses dla epo atlamyaiyo, “Wa: adipalati dia:ye Isip mo tle hema elempuwa? Epame wa: di Isip mo dla palilati hatiliwe wabasi hawa hallati dia:ye dalupa dulu hema pallipo depame elempuwa? ¹² Epame ditapo wa: watle ma-atlamduwapo, ‘Wa:

di memelene. Di Isip mo medla asiyama pa:le oko halomha:ha:lowama,' demduwapo. Epa-pele dulu dla di asiyama pa:le oko dulu medla ha:ha:matiye, di dalupa dulu hema puame popal-ima," demyaiyo.

¹³ Epalati Mosestapo epo atlaiyo, "Wua: ase sikemte wowota:miya. Woloma kokalepo ha:ha:iya. Adipalati, wua: wata GODtapo wua: gadle kokoye natilipe. Ame adipalati, wua:tapo Isip so iwolo yia: mila:piye matle ponatilowa. ¹⁴ Epapedeme wua: isikimi omha:ha:iya. Epalati GODta wua: yilo nalatimelepe," diyo.

¹⁵ Epalati GODta Moses watle epo atlaiyo, "Wa: adipalati gadle yilo na: dla otele himhalema? Wa: opa atlamane, kaula pili dla tulum popa:lepo depame. ¹⁶ Epame wa: dali ku hapame kaula pato di dla dlokomane. Epalati kaula patotapo meyelo duka gladlati wa: mate epo Isalael so mate ta:la sekelle tle seme dla ulumtelepe. ¹⁷⁻¹⁸ Epame na:tapo Pelo mate epo ya: opa mate yia: dupa malamaleye kokalepo mellati yia:tapo wua: alo-tle dodolomelepe. Amasiyama na:ta yia: watle halowe kokotapo opa hapuloma dla na:ta itiyama kokoye nati-iliwepo. Epalati Isip sotapo na:ye ikadepe GOD mleni dlepe."

¹⁹⁻²⁰ Epalati God ya: banakaka mate epo wuala mateta itapu tle api imtamalaleye matle alo dla tulum Isalael so ka: epo Isip so ka: duka dla hale-mama Isalael so dla hela:dle hamimama asiyama Isip so watle amtuwale hamiyo. Epammama yia:tapo Isalael so hala dla puluweye amtuwaleta api himomeleme halaiyo.

²¹ Epalati Mosestapo ya: dali ku hamhalemama kaula pato di dla dlokomaiyo. Epalati GODtapo salita matlalo tiyama tle mosisi pato hamilati mosisitapo utula:la patoye hotlomhalemama kaula yú patoye duka gladiyo. ²² Epalati yúta duka gladepame duka dla ta:la sekelleta woyamellati Isalael sota etle seme dla ulumha:ha:iyo. Yia: kaula patoye ta:la sekelle tle ulumha:ha:mama natilati yútapo seme mate seme mate dla kosukulli some halaiyo. ✧

²³ Epalati Pelo ya: opata koko e natipame yia: aliya koa mate Isalael sota ulli alotle kotiyapame uliyo. ²⁴ Epapeleye ma alallowe mateka:pi dla hallati GODtapo wuala dulu tle epame dlapa ulli aloweli dulu tle Isip so natipame yia: dla yeitamale hamiyo. ²⁵ Epame yia: aliya koa heteye bobtalipo mellati yia:tapo a:ma tloweye memeliyo. Epapala natipame yia:tapo yia:skamu yia: dulu dla epo atlamyaiyo, “Di itle ma ilame tamali dla tlowa. Adipalati, GODtapo Isalael so yilo dia: mate nalatimama aposema,” demyaiyo.

²⁶ Epalati GODtapo Moses watle epo atlaiyo, “Wa: dali ku mamisika: ta:depame kaula di dla dlokomane. Epalati yúta ma ilame puame godemama Isip so mate epo yia: aliya koa mateye gola:dlepe,” diyo. ²⁷⁻²⁸ Utulala ikadepe salita momatlali Mosesta ya: dali ku di dla ta:depo halemama kaula pato dla dlokomaiyo. Epalati yútapo ma ilame mo-godla puaiyo. Isip sota epela natipame ma ilame potlati yia: mate epo yia: aliya koa mateye yúta hapuloma gola:demama potimaiyo.

✧ **14:22:** 1Kol 10:1-2; Hib 11:29

Epapedeme ipapele koko tle GODtapo Isip so hapulomaye potimama oplami haletapo alikili a:ma po-ulataiyo.

²⁹⁻³⁰ Epedeme alila oloma edla GODtapo Isalael soye Isip so do tle eleme alikili a:ma woyamaiyo. Adipalati, ya:tapo kaula patoye duka gladepame yúta seme mate seme mate dla kosukulli some hallati Isalael sotapo ta:la sekelle tle seme dla uliyo. Asiyama Isip sotapo ullati yú patota ma godemama poyuiyo. Epalati Isalael sotapo Isip so palli motoye yú peleyama dla hutiyemyelati tlamaiyo. ³¹ Epapele dulu dla yia:tapo GODta ya:ta itiyamale nati-imama Isip so dla wotiyalle hamili koko natipame GOD dla sikemte wowota:le mate ya: dla mikadepe demama ma ya: oko oplami Moses dla mape mikadepe diyo.

15

Moses mate epo Isalael so mate God hi di dla ta:demama sala dolumale

¹ Epapedeme Moses mate epo Isalael so mate GOD hi di dla ta:demama sala iye dolumaiyo.

“Na:tapo GOD hi di dla ta:demama sala iye dolumolowepo.

Adipalati, ya:tapo Isip so mate natalimama ya:ta itiyamaletapo yia:ye ma-tla:mtalepo. Epame ya:tapo aliya koa mate epo yo di dla popa:lalo so mate yú dla mo-yumatilipo.

✧ ² Epedeme GODtapo na: dla itiyamale hamilalo halapo epame na: pasakalo gadlalo halapo.

Epedeme na: ya: dla sala solowama.

Epame na:ta ya:ye na: God ikadepe demama

ya: hi di dla ta:dlowepo.

Epame na: mamadulo yia: God ikadepe demama
ya: dla siyele hamilowepo.

☆ 3 Epapedeme GODye opahale dlalo dokopala
oplamipo.

Epedeme GODye ya: hi ikadepepo.

⁴Epapele dulu dla Pelo ya: opa mate epo yia: aliya
koa mate Godtapo Omtaka:pele Kaula dulu
dla mo-yumatilipo.

⁵Epame yútapo yia: dokolomama ewala some u-
upiyemama
ollotulume ta:la umpo popa:po.

⁶Epame GOD wa:tapo Isip soye wa:ta itiyamale
pato mate mo-potipo hamastalepo.

⁷Epame wa:ta itiyamaletapo wa: dla opahale dlalo
soye batalipo hamastalepo.

Epame wa:ta siyaladleye pta sikemte dlapa
sepena.

Epapedeme wa: dla opahale dlalo soye dlap-
ata osamokolo hamdemdiye epapelepo.

⁸Epame wa:ta hedletapo mosisi some bibikili-
mama kaula patoye duka gladuwapo.

Epalati yútapo kokalepame kosukulli some
haluwapo.

⁹Epapedeme ka:yapa Isip sotapo hatetalemama
epo atlamyeuwapo,

‘Ditapo Isalael soye dodolomtame

yia:ye hohopo aipa:ya mate poyupame
yia: alisisi hapuloma halomolowepo,’
demyeuwapo.

- 10 Amasiyama wa:ta hedletapo mosisi some bibik-
 ilimama
 yia:ye yúta gola:depo poyumama yú dulu dla
 ewala some ollo-ollo dlalimuwapo.
- 11 Epapedeme god hale wa: epapele halema:?
 Hao, hawa ikadepe.
 Adipalati, wa:ye sikemte aiyalma depo halemama
 hela:dle mate itiyamale mate halapo.
 Epame wa:tapo ulugiyemale koko patoto
 halomdepo.
- 12 Epame wa:ta itiyamale tle Isip soye ta:lamota
 gola:dene dlepo.
- 13 Epapedeme wa:kokó halepo hallalo bokotiyapo
 malamaletapo wa:ta ma ilame hohomale
 opa dia:ye eleme telepe.
 Epame wa:tapo yia:ye wa:ta hallalo mo dla
 eleme pulupe.
- 14 Epedeme opa opitapo koko i dalepame sikemte
 wowota:myelepe.
 Epapele dulu dla Pilsteya soye sikemte
 wowota:mama yia:ta itiyamaleye pa:lepe.
- 15 Epame Edom dokopala so mate epo Moab
 dokopala so mate sikemte eseselalalimale
 mate dupa yulumama wowota:myelepe.
 Epame Keinan so tlo sikemte yiyellepe.
- 16 Epapele dulu dla opa ewolotapo wa:ta itiya-
 male natipame wowota:mama dali soko-
 talo some ha:ha:myelepe.
 Yia:tapo mepo ha:ha:lati wa: opa, wa:ta ma
 ilame hohomale sotapo tamhalemama
 tetla:mha:ha:lepe.
- 17 Epame wa:tapo yia:ye elemtame wa:ta hallalo
 tamali dla ipila:lepe.

Adipalati, tamali eye wa: dota mita:pele aiyalma ayapo.

¹⁸ GOD, wa:ta dokopala depo hallowe kokotapo kokó halepo hallepe.”

¹⁹ Epapedeme sala iye Isalael sotapo God hi di dla ta:demama dolumaiyo. Adipalati, God-tapo kaula patoye duka gladlati Isalael sota ta:la sekelle tle seme dla uliyo. Amasiyama Isip sota ullati GODta yúye ma hame puame bopudemama yia:ye poyuiyo. ²⁰ Epalati God yu molo atlalo a:ya, A:lon ya: nana Miliyamtapo wola: opi mate sila:sila: halopo siyalemama Miliyamta itapu sala hamastepo yomaiyo. ²¹ Epammama ya: sala ipo dolumaiyo,

“GOD hi di dla ta:demama sala iye dolumaiya.

Adipalati, ya:tapo Isip so mate natalimama ya:ta itiyamaletapo yia:ye ma-tla:mtalepo.

Epame ya:tapo aliya koa mate epo yo di dla popa:lalo so mate yú dla mo-yumatilipo.”

Yú haka:letapo ma opalli koko

²² Epame Mosestapo Isalael soye elepame Omtaka:pele Kaula saliyome ma Sul dalupa dulu dla tamalemama alila dapahatlope dulu dla yú dimi tamalaiyo. ²³ Epame yia: puame Mala mo dla yú natiyo. Amasiyama yú eye haka:lati podlomaiyo. Epedeme mo e ya: hiye semama Mala* demdepo. ²⁴ Epapeleye yia: edla puame natitepo yú dloweta pa:lati Moses yu balemama, “Di yú hadima tame tilipo dlopa:?” demyaiyo.

* **15:23:** Mala hi ya: dulu kokoye haka:le demama apopo.

²⁵ Epalati Mosestapo gadle yilo GOD dla otele himiyo. Epapalati GODtapo dali tatalaye nati-iyo. Epame Mosestapo dali tatala eye hame yú dla hamastlati yútapo ma opaliyo.

Epapedeme Mala mo edla GODtapo Isalael sota ikadepe ya: dolumolowe depame aiyalma amkoye ipo imaiyo, ²⁶ “Wua: hatlo na: yu dla dalepo salladepo siyamama na:ta solotamale koko tlo dolumha:ha:iya. Wua:ta epapelepiye, eta na:ta Isip so dla wotiyalle hapiwa epapele wotiyallege ma wua:wale pohapilowa. Adipalati, na:tapo GOD depo halemama wua:ta alomaleye ka:ka:dlalo halapo,” diyo.

²⁷ Epame yia:tapo Mala moye saliyome ma Elim mo dla puaiyo. Epapeleye Elim mo edla yú matale 12 me-popa:iyo. Epame olo dali 70 ma medla ha:ha:iyo. Epalati yia:tapo yú matale mateka:pi medla kintimaiyo.

16

Godta Isalael so dla daya hapimhalale

¹ Epapedeme Isalael sotapo Elim mo saliyome ma Sin dalupa dulu dla taiyo. Epapeleye mo eye Sainai tamali ka: epo Elim mo ka: duka dla halaiyo. Epapele dulu dla yia: Isip mo tle woyapame mama hatlope dulu dla puame Sin dalupa dulu dla woyamaiyo. ² Epame yia: edla puame ha:ha:mama Moses mate epo A:lon mate dla yu balemyemama epo atlamyaiyo, ³ “Wua: adipalati dia:ye hema eleme puwa? Hema daya dlowe hawa ikadepe. Amasiyama Isip mo dla di dlowe alisisi sikemte dlomduwapo. Epapeleye

ka:dena, di edla ha:ha:mama palliwe tlo ka:pipo. Amasiyama wua:tapo dia:ye daya teta:le koko tle pallipo depame hema elempuwa,” demyaiyo.

⁴ Epalati GODtapo yia:ta yu balle koko dalepame Moses watle epo atlaiyo, “Na:tapo dayaye pepele di tle wua: dla hamimama tiyo some hellepe. Epalati opatapo tame alila hatlo mate ala:le daya haloma demha:ha:lepe. Epapele dulu dla haletapo dayaye alila hatlo dla dlowe dla tla:mtale pahalowa. Adipalati, ipapele koko tle na:tapo yia:ta ikadepe na:ta aiyalma hapili dolumha:ha:ma: depo omhallepe. ☆ ⁵ Amasiyama alila ⁶ umulati tlo dayaye alila dapiyamte dulu dla dlowe mate ala:le halepe.”

⁶⁻⁸ Epapalati Moses mate epo A:lon mate Isalael so sisilapame yia: watle epo atlaiyo, “Wua: adipalati dia: dla yu balemha:ha:ma:? Wua:ta yu balemha:ha:ye dia: dla po-aposema. Amasiyama wua: GOD dla apopo. Epapele dulu dla GODtapo wua:ta ya: dla yu balle kokoye ma-daluwapo. Epapedeme wata tamila:la wua:tapo ikadepe GODta wua:ye Isip mo tle alikili a:ma eleme woyamuwa dle kokoye natilipe. Epame wua:tapo utulala ikadepe ya:ta itiyamale mamisika: natilipe. Adipalati, GOD meyelo wua:ta tamila:la dlowe mo mate epo utulalati dlowe daya mate wua: dla halopimhallati wua: natilipe,” diyo.

⁹ Epammama Mosestapo A:lon watle epo atlaiyo, “Wa: Isalael so atlamane, GOD hala dla pulupo depame. Adipalati, Godtapo yia:ta yu balle kokoye ma-dallepo,” diyo. ¹⁰ Epapeleye A:lontapo ala opa dla me-yukamhalemama toko alikili dla

☆ **16:4:** Yon 6:31

ipo natitepo GOD ya: hela:dletapo wuala dulu dla halla natiyo.

¹¹ Epame GODta ma Moses watle epo atlaiyo,
¹² “Na:tapo yia:ta yu balle kokoye me-daluwa. Epedeme wa: opa watle ipo atlamane, yia: tamila:la hapuloma dla mo dloma epo utulalati hapuloma dla daya dloma demha:ha:lepe. Epalati yia:ta epo dlomha:ha:mama na:ye yia: Lod GODpo dlepe,” diyo.

¹³ Epapele tamila:la oloma edla tuluma tea hapulomatapo ketame puame kimna:ya alikili dla popa:myaiyo. Epalati utulalati ikadepe dla kimna:ya alikili tle mamdulotapo osamokolo dla popa:myaiyo. ¹⁴ Amasiyama mamdulotapo mo-pa:lati toko ipo natitepo amalo kapa sepeletapo ta:la dla kamyela natiyo. ¹⁵ Epapele dulu dla Isalael sota koko i natipame apa alisisita: depo momalamyaiyo. Epalati Mosestapo yia: watle epo atlaiyo, “Eye GODta daya hamimama apopo. ☆ ¹⁶ Epedeme ya:tapo epo atlamuwapo, ‘Wua: dulu dla daya i halomama isikimi wua: kimna:ya dulu dla ha:ha:lalo so mate ala:le tlo halomelepe,’ duwapo.”

¹⁷⁻¹⁸ Epalati opatapo Moses yu dalepo tame dayaye yia: mate ala:le halomama opa opitapo pasatale halomalati opitapo koweta halomaiyo.☆

¹⁹ Epame Mosestapo epo atlaiyo, “Daya i dlo-mama ma utulalati dloweye pohatitimolowa,” diyo.

²⁰ Amasiyama opa opitapo Moses yu podallalo daya utulalati dloweye me-hatitimaiyo. Epalati

utulalati dayatapo hutumama hutalluta pamelati wokakata wokasepo elaiyo. Epapalati Mosesta koko e natipame opa ewolo mate sikemte siyal-adiyo.

²¹ Epapeleye opatapo utulala hapuloma dla daya yia: mate ala:le halomdiyo. Epame salitapo mo duka dla hetamama sikemte alemallati daya yia:ta halomama opi popomelletapo potolumdiyo.

²² Epapele dulu dla alila 6 umulati yia:ta daya halomama alila dapiyamte dulu dla dlowe mate ala:le halomaiyo. Epapalati Isalael dokopala sota koko e natipame Moses hala dla woloma atla puaiyo. ²³ Epalati Mosestapo yia: watle epo atlaiyo, “GODta atlale e dolumama iyelaye dita GOD dla inoma sumuluwe alilapo. Epapedeme wua: daya wata dloweye wata dukupame ha:lepe. Epame wata atilowe mape wata atilipe. Epame wua:ta iyela dlowa depo halomale alisisi tlope mehatitimelepe,” diyo. ✧

²⁴ Epalati yia:tapo Mosesta atlale yu e woloma dolumale koko tle yia:ta inoma sumalalo alila dla dlowepo depo kolumale dayata pohutlalo wekiyo. ²⁵ Epammama Mosestapo opa watle epo atlamaiyo, “Wua:ta tatla daya hatitimuwaye wata dlomaiya. Adipalati, wata alila iye GOD dla inoma sumuluwe alilapo. Epedeme ya: watapo dia: watle daya amko pohamilowa.

²⁶ Epapedeme wua: alila 6 dulu dla daya haloma demha:ha:lepe. Amasiyama alila 7ye dita isikimi hedepo popa:mama God dla inoma sumuluwe alilapo. Epedeme wua: alila edla daya amko hale ponatilowa.”

²⁷ Epapele tlope opa opitapo yia:ta inoma sumalalo alila medla daya halomala taiyo. Amasiyama yia: tame natilati daya hale ponatiyo. ²⁸ Epalati GODta koko e natipame Moses watle epo atlaiyo, “Wua:ye adipalalo na: yu dla dalepame dolupa?” ²⁹ Epedeme na:ta wua: dla inoma sumalalo alilaye hamiwapo, wua:ta hedlepo depame. Epapele koko tle na:tapo wua: watle 6 alila umulati daya ma halopiwapo, wua:tapo alila dapiyamte dla demtelepo depame. Epedeme inoma sumalalo alila edla oplami haletapo alikili a:ma poholomsela:lowa. Amasiyama woloma yia: aya dulu dla ha:ha:lepe,” diyo. ³⁰ Epalati opa hapulomatapo inoma sumalalo alila edla woloma hedepo popa:iyo.

³¹ Epapeleye Isalael sota Godta yia: watle daya hamili e semama mena* daya diyo. Mena daya iye dlomoko ta kamale epapele sepena. Amasiyama ya: tlo sikemte opalimama topsiyo dala mate dukumale daya some halemdiyo. ☆ ³² Epame Mosestapo opa watle epo atlaiyo, “GODtapo epo atlema, mena daya opiye di mamadulo alotle ha:ha:mtlowe sota natiloweye woloma hatitimelepo dema. Epapelepiye, etapo wua:ta Isip mo tle woyapo dalupa dulu dla siyamalati Godta wua:ta delepo depame mena daya hapimhaluwaye yia: ma me-natilipe.”

³³ Epammama Mosestapo A:lon watle epo atlaiyo, “Wa: ita dla mena dayaye kolupame GOD mila:pi tle woloma ka:pi pamelene, di mamadulo

* **16:31:** Mena hi ya: dulu kokoye “i apata:?” demama apopo.

☆ **16:31:** Nam 11:7-8

alotle ha:ha:lowe sota natilipo depame,” diyo. ✧

³⁴ Epapedeme A:lontapo GODta Moses watle atlamale yu dalepame mena daya kolumaleye woloma kokó mepo ellepo depame God mila:pi tle pameliyo.

³⁵⁻³⁶ Epapele dulu dla Isalael sotapo 40 sokomoko dulu dla isikimi mena daya tlo dlomsiyamama yia:ta ha:ha:lowe mo Keinan dla puame woyamama medla gudiyo. ✧

17

Ewala dulu tle yú malale

¹ Epedeme Isalael sotapo GODta atlamale yu dolumama Sin dalupaye saliyome tamalemama mo hale tle ma mo hale dla ta demsiyamama puame Lepidim mo dla kimtimaiyo. Amasiyama mo edla opata yú dlowe hawa ikadepe halaiyo. ² Epalati yia:tapo yú yilo Moses yu balemyemama epo atlamyaiyo, “Wa: di yú hamine,” demyaiyo.

Epapalati asiyama Mosestapo yia: watle epo atlaiyo, “Wua: adipalati na: dla yu balemha:ha:mama GODta itiyamale dla pomikadepe dlalo ha:ha:ma:?” diyo.

³ Amasiyama opatapo yú sikemte teta:lati Moses yu balemama epo atlamyaiyo, “Wa:ta dia:ye Isip mo tle alikili a:ma eleme woyamuwaye ipo yú teta:le koko tle dia: mate epo di yimlala mate epame di aliya halo mate pallipo depo apuwa?” demyaiyo.

⁴ Epalati Mosestapo GOD watle otele yu himimama epo atlaiyo, “Na: opa iwolo dla apa koko

hapa:? Adipalati, yia:tapo na:ye ewala mate kelepame yumula yakomapo,” diyo.

⁵ Epalati GODtapo asiyama Moses watle epo at-laiyo, “Wa: tatile opa mila:pi tle tamama Isalael dokopala so opa opiye eleme tane. Epo tamama wa:ta Nael aloma dla heyuwa dali ku mate ham-tane. ⁶ Epedeme na: tatile tame Sainai tamali dla ewala dla wa: ompollowepo. Epalati wa:ta alo-tle puame wa: dali ku mate ewala edla heyulati yútapo alowamelepe. Epalati opatapo edla yú dlomelepe,” diyo. Epapeleye Mosestapo Godta atlamale yu dolumama dokopala so opa opi me-omha:ha:lali koko eye haiyo. ⁷ Epame mo eye semama Masa epo Meliba* diyo. Adipalati, Isalael sotapo Moses yu balemyemama epo atlamyaiyo, “GODE ye ikadepe dia: mate halema:?” demyaiyo.

Amalek so mate opahale dele

⁸ Epedeme Isalael soye Lepidim mo dla kintipo ha:ha:lali Amalek sota puame kotlomaiyo. ⁹ Epalati Mosestapo Yosuwawale epo atlaiyo, “Wa: iyela opa opi elepame Amalek so mate tame natalimane. Epalati na:tapo tamali di dla hetame God ya: dali ku hame hallowepo,” diyo.

¹⁰ Epalati Yosuwatapo Mosesta atlamale yu dolumama ya: opa elepame Amalek so mate natalimolowedeme ma-tlati asiyama Mosestapo A:lon mate epo oplami hale Hul mate tamali di dla hetamalaiyo. ¹¹ Epapele dulu dla Mosestapo do di dla ta:ta:depo hallati Isalael sotapo sikemte

* **17:7:** Masa hi ya: dulu kokoye “ikadepeta:?” demama apopo. Epame Meliba hi ya: dulu kokoye yu balle demama apopo.

itiyamale mate nalatimha:ha:iyo. Amasiyama Mosestapo ma ya: do isili a:ma hahaliyomtullati asiyama Amalek sota sikemte itiyamale mate nalatimha:ha:iyo. ¹² Epapele dulu dla Mosestapo ya: do ta:ta:depo halaleye do mo-popalilati A:lon mate epo Hul mate ewala hampuame pamelepame Mosesye di edla polane diyo. Epame Mosesta ewala di edla pollati A:lontapo do seme dla hama epo Hulta do seme dla hama depame ta:ta:depo ha:ha:lati sali mo-tulumtaiyo. ¹³ Epapele tle Yosuwatapo ya: opa mate Amalek soye kotlomama potimaiyo.

¹⁴ Epalati GODta Moses watle epo atlaiyo, “Opatapo wua:ta Amalek so mate nalatimhala koko iye welilala depame buka dla ilimane. Epame Yosua watle sesa:po ine. Adipalati, na:tapo Amalek so hapulomaye mosukulu potipo polol-lowepo. Epalati opata yia: kokoye mosukulu wellipe,” diyo. ✧

¹⁵ Epammama Mosestapo God dla alinepi poyupo ha:lalo tile hapame ya: hi semama, “Na:ta opahale dele dulu dla GODta na: gadlalo halapo,” diyo. ¹⁶ “Adipalati, na:tapo na: doye GOD dla ta:ta:depo hallati ya:tapo na:ye gadlepo. Epapedeme wata oloma itle tamama GODtapo Amalek so mate kokó mepo opahale demhallepe,” diyo.

18

Yetlota ya: doko Moses natila puale

✧ **17:14:** Dit 25:17-19; 1Sa:m 15:2-9

1-4 Epapele dulu dla Mosestapo ka:yapa mopowataliya ya:llu Sipola mate epo ya: akimlala dapiyamte mate ya: doko Yetlo hala dla taiya diyo. Moses yami ka:yapa itapu hamale hiye Gesom* diyo. Adipalati, Mosesta epo atlaiyo, na:ye mo hema asepe puwapo. Epame yami hale hiye Eliyesel† diyo. Adipalati, Mosesta epo atlaiyo, “Na: a ya: Godta na: gademama Pelota siyaladle tle alikili a:ma seme woyamuwapo,” diyo.✧

Epapele Moses ya: doko Yetlo iye Midiya mo dla alinepi poyupo God dla hapilalo oplami halaiyo. Epapele ya:tapo Godta Moses mate epo Isael so mate dla gademama yia:ye eleme Isip mo tle alikili dla woyamale kokoye dalepame natila puaiyo.

5-6 Epedeme ya: pumama ya: doko Moses watle yu hamimama epo atlaiyo, “Na: wa: allu mate epame wa: akimlala dapiyamte mate eleme wa: natila puma,” diyo. Epammama yia:tapo Moses mate epo Isael so mate ala dalupa dulu dla God ya: tamali mateka:pi dla kimpo popa:lati edla puame woyamaiyo.

7 Epalati Mosesta ya: dokota pula natipame ya: dla tame heodepame ya:ye hamame huliyo. Epame namkale dle yu atlepame yia:ye ya: kimna:ya dla elemtuwaiyo. 8 Epame Mosestapo ya: doko watle Godta Isael so yilo Pelo dla epo Isip so dla koko halomhalale hapulomaye esemaiyo. Epame yia:tapo Isip mo tle alikili dla

* **18:1-4:** Gesom hi ya: dulu kokoye asepe oplami demama apopo.

† **18:1-4:** Eliyesel hi ya: dulu kokoye Godye na: gadlalopo demama apopo. ✧ **18:1-4:** Eke 2:21-22; Taiya 7:29

woyapo pumama pasakalo kokalle dulu dla pulati Godta yia: gademhalale mape esemaiyo.

⁹⁻¹⁰ Epapeleye ya: doko Yetlotapo yu i dalepame siyemama epo atlaiyo, “GOD hi di dla ta:diya! Adipalati, ya:tapo wua:ye Pelo mate epame ya: opa mate yia: do dulu tle eleme alikili a:ma woyamuwapo. ¹¹ Epapedeme na: wata malama, wua: GODtapo god hapulomaye tla:mtame halapo. Adipalati, ya:tapo Isalael soye Isip sota itiyamale tle elepame alikili dla woyamuwapo,” diyo. ¹² Epammama ya:tapo alinepi poyupo God watle hamimama namkale dle alisisi opi mate halopiyo. Epalati A:lon mate epo Isalael so dokopala so opa opi mate yimkata puame ya: mate God mila:pi tle popa:mama daya deiyo.

Koko gladlalo so hohomale koko

¹³ Epame Mosesta utulalati sila:time opa koko gladlowedeme ya:ta pollalo dla pollati Isalael sota ya: hala dla pumhalaiyo. Adipalati, yia: solotamaiyo, yia: dulu dla yu topulolle koko mate epame upiyele koko mate hutiyemyaye Mosesta ka:depo gladlepo depame. Epammama opatapo utulalati kotiyapame Moses hala dla ta demha:ha:mama tamila:la dla tame gudemdiyo. ¹⁴ Yia:ta epammha:ha:lati Moses ya: doko Yetlota koko i natipame ya: watle epo atlaiyo, “Wa: opa hapuloma iwolo natine. Yia: alila hapuloma wa: dla puame alupo koko gladlowedeme utulalati kotiyapo tame tamila:la dla gude demha:ha:po. Epapedeme wa: adipalati mowolo koko iye hamhalema:?” diyo.

15-16 Amasiyama Mosestapo ya: watle epo at-laiyo, “Opatapo yia: dulu dla yu topulolle koko mate epo upiyele koko mate hutiyelati Godta solotamale koko dlallepo depame gadle yilo na: hala dla pumulumama ammdepo. Epalati na:tapo yia: kokoye glade pame yia: watle God ya: aiyalma kokoye imdepo,” diyo.

17 Amasiyama Moses ya: dokotapo epo atlaiyo, “Wa: koko iye woloma ka:dle api tle po-ammhalasema. 18 Adipalati, wa: mate epame opa wa: natilowa depo pumhalale so mateye sikemte susukalemama hohopeyalimelepe. Ame adipalati, oko eye pta pato, oplami hatlota haloweye po-ala:na. 19-20 Epedeme na:tapo wa:ye woloma molo atlati Godtapo wa: mate hallepe. Epapele dulu dla wa:tapo opa yilo God mate yukamhalaye pta ka:pi, epame wa:tapo yia: watle God ya: aiyalma dolumha:ha:mama woloma ka:depo ha:ha:lowe koko imhalaye e ma pta ka:pi. 21 Amasiyama wa: opa opiye huhulumane, yia:tapo wa:ta opa koko glademhala oko ipiye yia:ta halepo depame. Epapele dulu dla wa: opa ewolo hohomama woloma God wowota:lalo so tlo hohomelepe. Epame mani yilo yimkadulo koko gladlowa depo malamalalo soye pohohomolowa. Amasiyama woloma ikadepe koko halomalalo so tlo huhulupame hohomelepe. Epame alumale meyelo pe meyelo pe dle dla ipila:mtamama opitapo 10 opa epapele omha:ha:, epame opa opitapo 50 opa epapele omha:ha:, epame opitapo 100 opa epapele omha:ha:, epame opitapo 1,000 opa epapele omha:ha:demtelepe. 22 Epapedeme opa iwolotapo koko gladlalo so

ha:ha:lepe. Amasiyama koko patoto tlope wa: hala dla gladlowedeme pua demha:ha:lepe. Epapele koko tle yia:tapo wa: oko ipiye gademha:ha:lati wa:tapo posukallowa. ²³ Epapedeme koko iye Godta solotamale kokopo. Epapele dulu dla wa:ta koko i hamhallepiye, eta wa: posukallowa. Epalati opatapo yia: kokoye ka:depo gladla natipame sisiyele mate ma ilamtademha:ha:lepe.”

²⁴ Epalati Mosestapo ya: dokota molo atlale yu dalepame koko eye ka:dena demama mehaiyo. ²⁵ Epammama ya:tapo alumale meyelope meyelope dle omha:ha:mtlowe opa ka:ka:dle hohomaiyo. ²⁶ Epame yia:tapo opa koko glademha:ha:mdiyo. Amasiyama isikimi koko patoto tlo Moses hala dla halopo pumdiyo.

²⁷ Epapele dulu dla koko ita tame gudlati Moses ya: dokotapo ya: saliyome ma me-ya: mo dla taiyo.

19

Godta Sainai tamali dla malale koko

¹⁻² Epedeme Isalael sota Lepidim mo dla kimtipo ha:ha:po ma tamalaiyo. Epele dulu dla yia:tapo Isip mo tle alikili a:ma woyapo tamalemama mama dapiyamte pololepame Sainai dalupa dulu dla puame woyapame Sainai tamali kikiwi isili dla kintimaiyo.

³ Epame Mosestapo Sainai tamali di dla hetlati GODtapo ya: sisilamama epo atlaiyo, “Wa: Isalael so wadle yu iye atlamane. ⁴ Yia:tapo na:ta Isip so dla koko halomuwaye ma-tlamuwapo. Epame na:tapo yia:ye Isip mo tle alikili a:ma eleme woyapo na:ta hala mo hema elempumama

kepilitapo ya: yemala suku dla pamelepo hollom-tamdiye, epapele some puwaye yia: me-natiwapo.

⁵ Epapedeme yia:tapo na: yu dalepame salladepo dolumsiamelepiye, eta yia:ye ikadepe na: opa dlepe. Epapele dulu dla ta:lamo so hapulomaye nolëpo. Amasiyama hatlo yia: tlope ikadepe na:ta sesalemale sopo. ✧ ✧ ⁶ Epedeme yia:tapo na: ka: epo ta:lamo so opa hapuloma ka: duka dla ha:ha:lalo so depo ha:ha:lepe. Epedeme wa:tapo yu iye Isalael so watle atlamane,” diyo. ✧

⁷ Mosestapo GODta ya: watle atlamale koko hapuloma eye dalepame tulume ma Isalael so dokopala so sisilapame yia: watle atlamaiyo.

⁸ Epalati asiyama opa hapulomatapo yu e dalepame epo atlamyaiyo, “Di GODta atlamale koko hapuloma eye halomolowepo,” demyaiyo. Epalati Mosestapo yia:ta atlamale yu asiyamaye ma GOD dla hamila hetaiyo.

⁹ Epame ya:tapo opata atlamale yuye GOD watle atlapo gudlati asiyama GODtapo ya: watle epo atlaiyo, “Na:tapo wuala deiyamale dulu tle wa: hala dla puluwepo. Epame na:tapo wuala deiya-male dulu etle wa: mate yukamhallati opatapo e dalepame wa:ye ikadepe na: yu molo atlalo oplami tepo dlepe,” diyo.

¹⁰ Epame GODta ma Moses watle epo atlaiyo, “Wa: opa watle tame yu iye atlamane. Yia:tapo na: mateka:pi dla puluwedeme wata alila mate epame iyela mate woloma ka:pi dinapomama yia: kapala alisisi mape woloma ka:pi howa-halomelepo. ¹¹ Adipalati, iyela popa:po alal-

✧ 19:5: Dit 4:20, 7:6, 14:2, 26:18; Tait 2:14 ✧ 19:5: 1Pita 2:9

✧ 19:6: Bob 1:6, 5:10

lati na:tapo opa hapulomata natilipo depame Sainai tamali di dla mollowepo. ¹²⁻¹³ Epedeme opata siyamama tamali kikiwi isili ikadepe edla pumullala depame sukulu himine. Adipalati, oplami antapo epame alinepi aditapo holom-sela:mama sukulu himili eye me-tla:mtame tamali umulupiye, ya:ye ewala mate kelepo yumilipe o tota suma:himilipe. Epapele dulu dla oplami haletapo epo yumili oplami motoye po-umuluwa. Amasiyama hulutapo sisilamelepiye, eta opatapo sukulu himili edla puame alumelepe.” ✧

¹⁴ Epame Mosestapo ma ilame tulume Godta atlamale kokoye opa watle atlamaiyo. Epalati yia:tapo yu e dalepame woloma dinapomama yia: kapala alisiye woloma ka:pi howahalomaiyo.

¹⁵ Epame Mosesta yia: watle ma epo atlaiyo, “Wua: Godta dia: dla mollowe alila dla dinapomama wua: wola: kapala po-umamolowa,” diyo.

¹⁶ Epame Godta mollowe alila utulalati dla omapla halë mate epo hela:hela:dle mate hamama wuala deiyamaletapo tamali aloweli di dla bop-udepo halaiyo. Epalati hulu yutapo sikemte pal-imhallati opa hapuloma kimna:ya dla popa:letapo sikemte wowota:iyo. ✧ ✧

¹⁷ Epame Moses-tapo opaye eleme tamali kikiwi isili dla God hala dla tamalaiyo. Yia: tame tamali kikiwi isili sukulu himili dla ha:ha:mama omha:ha:iyo.

¹⁸ Epalati GODtapo dlapa dulu tle Sainai tamali di edla mallati tamali eye namiletapo sikemte haiyo. Namileta epo sikemte bulamhetamhallati allu tuwale patota tuwaiyo. ¹⁹ Epapele dulu dla

✧ **19:12-13:** Hib 12:18-20 ✧ **19:16:** Bob 4:5 ✧ **19:16:** Dit 4:11-12

hulu yutapo ala pokeillalo me-hallati Mosestapo God watle yukamaiyo. Epalati Godtapo omapla halë dulu tle ya: watle asiyama yu atlaiyo.

²⁰ Epapedeme GODtapo Sainai tamali di dla malame halemama Moses sisilamama epo atlaiyo, “Wa: tamali di hema matane,” diyo. Epalati Mosestapo tamali di dla hetaiyo. ²¹ Epapalati GODtapo ya: watle epo atlaiyo, “Wa: tulume opaye yu itiyamale mate atlamane, yia:tapo sukulu himili eye tla:me na:ta hala hema pulala depame. Adipalati, yia:ta epapelepiye, yia: pallipe. ²² Epame na: dla alinepi poyupo hapilalo so mape sukulu himili i tla:mpulupiye yia: ma pallipe. Epapalala depame yia: mape yu hatlo me-dolumama aiyalma depo ha:ha:lepe.”

²³ Amasiyama Mosestapo GOD watle epo atlaiyo, “Opatapo tamali dla kulume populuwa. Adipalati, na:tapo wa:ta atlamale koko e dolumama tamali dla tla aiyalma depame sukulu me-himiwapo. Ame adipalati, tamali iye aiyalmapo,” diyo.

²⁴ Epalati GODta Moses watle epo atlaiyo, “Wa: tulume A:lonye hema seme matane. Amasiyama wa: opa opi mate epame na: dla alinepi poyupo hapilalo so mateye sukulu himili tla:me hema mata demiya. Yia:ta epapelepiye, na:tapo yia: potimolowepo,” diyo.

²⁵ Epapedeme Mosestapo ma ilame tulume opa watle Godta atlamale kokoye atlamaiyo.

20

Godta aiyalma 10 hapili

¹ Epame Godtapo epo atlaiyo,

- ² “Na:ye wa: Lod Godpo. Na:tapo wa:ta Isip mo dla asiyama pa:le oko pato hamhallati seme alikili a:ma woyamuwapo. ³ Epedeme wa: Godye hatlo na:ta halapo. Wa: god hale dla pomikadepe dlowa.
- ⁴ Epame biskapa godye dlopi dota mita:pmiyo. Epedeme wa: pepele di dla ha:ha:lalo mila:pi mate epo ta:lamo dla ha:ha:lalo mila:pi mate epo yú dlu dla ha:ha:lalo mila:pi mate dla tlapame wa: dota dlopi mimita:pame edla heodepo siyemama wa: god demhalemiya.✧
- ⁵ Adipalati, na:tapo wa:ta epammhallati wa: yilo siyaladle mate hahamhalapo. Epapele dlu dla oplami antapo na:ye alimhallepiye, asiyama na:tapo ya: mate epo ya: yimlala mate epo ya: mamadulo mate dla ya: batalimale asiyama hamilowepo.✧ ⁶ Amasiyama oplami antapo na:ye sikemte malahalemama na: yu dla dalepame salladepo sela:lepiye, asiyama na:tapo ya: mate epo ya: mamadulo alotle ha:ha:mpuluwe so dla na:ta bokotiyapo malamale patoye yia: dla himhallowepo.
- ⁷ Epedeme wa: Lod GOD hiye isikimi posolowa. Adipalati, na:tapo epapalalo oplami dla wotiyalle hamilipe.
- ✧ ⁸ Epame wa:ta inoma sumalalo alilaye woloma aiyalma depa halane. ✧ ⁹ Adipalati, wa: dla alila 6 me-hutiyepo, wa:tapo alila edla wa:ta solotamale oko halomolowe.

✧ **20:4:** Eke 34:17; Leb 19:4, 26:1; Dit 4:15-18, 27:15 ✧ **20:5:** Eke 34:6-7; Nam 14:18; Dit 7:9-10 ✧ **20:7:** Leb 19:12 ✧ **20:8:** Eke 16:23-30, 31:12-14

- ☆ 10 Amasiyama 7 alila dla oko hala aiyalmapo. Adipalati, alila eye na: hi di dla ta:demha:ha:mama na: dla inoma sumha:ha:lowe alilapo. Epapele dulu dla alila oloma edla wa: mate epo wa: yimlala mate epame wa: oko so mate epame wa: aliya matetapo oko pohalomha:ha:lowa. Epame asepe so wa: mate ha:ha: mape oko pohalomha:ha:lowa. ¹¹ Adipalati, alila 6 dulu dla na:ta omapla mate epo ta:lamo mate epo kaula mate epame dulu edla ha:ha:lalo alisisi hapulomaye mimita:puwapo. Epame 7 alila dla na:ta hedepo poluwapo. Epapele koko tle na:ta 7 alila iye aiyalma duwapo.
- ☆ 12 Epame wa: a yu mate epo wa: wai yu mate dla heodepo salladepo sela:ne. Wa:ta epapelepiye, etapo na:ta wa: watle ta:la hami hema kokó hallepe.
- ☆ 13 Epame ya:mkale yumula aiyalma.
- ☆ 14 Epame upo opa mate epo upo wola: mate uhala aiyalma.
- ☆ 15 Epame ya:mkale alisisi uhala aiyalma.
- ☆ 16 Epame ya:mkale hi mate isikimi mala-atla aiyalma.
- ☆ 17 Epame ya:mkale alisisi natipame etlo na:ta: halowo depame solotamale himila aiyalma.

☆ **20:9:** Eke 23:12, 31:15, 34:21, 35:2; Leb 23:3 ☆ **20:11:** Yen 2:1-3; Eke 31:17 ☆ **20:12:** Dit 27:16; Ma:t 15:4, 19:19; Maka 7:10, 10:19; Luk 18:20; Epe 6:2, 3 ☆ **20:13:** Yen 9:6; Leb 24:17; Ma:t 5:21, 19:18; Maka 10:19; Luk 18:20; Loum 13:9; Yei 2:11 ☆ **20:14:** Leb 20:10; Ma:t 5:27, 19:18; Maka 10:19; Luk 18:20; Loum 13:9; Yei 2:11 ☆ **20:15:** Leb 19:11; Ma:t 19:18; Maka 10:19; Luk 18:20; Loum 13:9 ☆ **20:16:** Eke 23:1; Ma:t 19:18; Maka 10:19; Luk 18:20

Epapele dulu dla ya:mkale aya mate epo ya:mkale ya:llu mate epo ya: oko so mate epo ya: halo mate epo ya: alisisi hapuloma mateye na:ta halomolowo depame solotamale himila aiyalma.” ☆

¹⁸ Epalati opatapo omapla yu mate epo hulu yu mate dalemama omaplata hela:hela:dle mate epo namile patota tamali di dla bulamhetamhalati natiyo. Epalati yia:tapo sikemte wowota:le mate eseselalalimama pateka:mu tle omha:ha:iyo.

☆ ¹⁹ Epammama yia:tapo Moses watle epo atlamyaiyo, “Wa:tapo dia: dla yukapo ilipiye, eta di dallowepo. Amasiyama Godta dia: dla yukapo ilipiye dia: palliwe sepena,” demyaiyo.

²⁰ Epalati asiyama Mosesta yia: watle epo atlaiyo, “Ase sikemte wowota:miya. Godtapo ya:ta itiyamale nati-iliwedeme ipapele api tle dia: dla mo-malalepo. Epapedeme wowota:le mate ya: yu dla salladepo siyamama batalimale koko halomiya,” diyo.

²¹ Amasiyama opatapo ala me-pateka:mu dla ha:ha:lali Mosesta meyelo pe namile amtuwale dulu dla God mateka:pi dla kulume hetaiyo.

32

Opata biskapa god dlopi dota mita:pele dla sisiyemha:ha:le

¹ Epame ma Mosesta tamali di dla hetame ma ilame hapele pomallalo wekelati Isalael sotapo A:lon hala dla puame alupame ya: watle epo atlaiyo, “Di Isip mo tle hema elempuwa Mosesye

☆ **20:17:** Loum 7:7, 13:9 ☆ **20:18:** Hib 12:18-19

hapele popuasema. Di podimalamana ya:ye hadima tauwo? Epedeme wa: di elemtlowe godye dota mita:pene,” demyaiyo. ✧

² Epalati A:lontapo ya: watle epo atlaiyo, “Wua: wola: mate epo wua: akimlala mate epame wua: utukaka mateta gold sutulu molo dla didiyepo siyamaye na: watle uptipo halopiya,” diyo.

³ Epalati ya:ta hapulomatapo ya: gold sutulu uptipame A:lon watle halopimyaiyo. ⁴ Epalati ya:tapo eye halopame dlapa dla holopo potollati bulumkiyawa aliya mila:pi sepeleye mita:piyo. Epame opatapo i natipame epo atlamiyaiyo, “Isalael so, iye di godpo. God itapo dia:ye Isip mo tle eleme alikili a:ma woyamuwapo,” demyaiyo. ✧

⁵ Epalati A:lonta yu i dalepame God dla alinepi poyupo ha:lalo tileye bulumkiyawa aliya ya:ta mita:pele mateka:pi dla hapame epo atlaiyo, “Iyela GOD hi di dla ta:demama daya pato dlowepo,” diyo.

⁶ Epapeleye utulala ikadepe dla opatapo aliya haloye poyupo dlopi dota mita:pele god dla hapi-mama halomha:ha:iyo. Epame ya:tapo daya pato demama kawata yúye sikemte dlopame siyale-myemama wola: mate epo opa mate uhalomyaiyo. ✧

⁷ Epapele oloma dla Mosestapo tamali di dla ala me-hallati GODtapo opata koko halomha:ha: natipame ya: watle epo atlaiyo, “Wa: ma ilame tulune. Adipalati, opa wa:ta eleme Isip mo tle alikili a:ma woyamuwaye batalimale koko pato halomha:ha:po. ⁸ Epedeme na:tapo ya:

✧ **32:1:** Taiya 7:40 ✧ **32:4:** 1Dok 12:28; Taiya 7:41 ✧ **32:6:** 1Kol 10:7

watle molo atluwa yuye ma-hamastana. Epame yia:tapo biskapa god dlopi dota mita:pele bulumkiyawa mila:pi sepeleye mita:pame edla sisiyemha:ha:po. Epame yia:tapo alinepi poyupo ya: watle hapimha:ha:mama epo atlamha:ha:po, 'Isalael so, iye di godpo. Ya:tapo dia:ye Isip mo tle eleme alikili a:ma woyamuwapo,' demyapo. ⁹ Epedeme na: iwolota dupa kokalalimale kokoye ma-natima. ¹⁰ Epedeme na: yia:dla sikemte siyalademama yia:ye hapuloma poyupa:mollowama. Epapele dulu dla wa: na: apiye pohimomollowa. Amasiyama Moses, hatlo wa: tle na:tapo na: opaye ma pasatlowepo," diyo.

¹¹ Amasiyama GODta malamale meyelope dlepo depame Mosestapo ya: dla otele pato himimama epo atlaiyo, "GOD, wa:ta itiyamaletapo opa iwoloye Isip mo tle eleme alikili a:ma woyamuwapo. Epapedeme wa:ta siyaladleta yia:ye potimiya. ✧ ¹² Wa:ta yia:ye potimelepiye, asiyama Isip sotapo epo malamelepe, 'Godta ya: opaye isikimi potimolowedeme Isip mo itle eleme alikili a:ma woyamana,' dlepe. Epapedeme wa:ta siyalademama yia:ye potimele dleye memelene. ¹³ Adipalati, wa:tapo di mamadulo A:iblaham mate epo Aisek mate epo Yokob mate dla yu itiyapo himiwa kokoye e malamane. Ame adipalati, wa:tapo yia: watle epo atluwapo, yia: mamadulotapo sikemte pasatamama tamili some hallepe. Epame wa:ta yia: watle hamili duwa moye yia:ta halepe duwapo. Epame ta:la itapo yia: hi mate kokó mepo ellepe duwapo,"

✧ **32:11:** Nam 14:13-19

diyo. ☆ ¹⁴ Epalati Godtapo Moses yu dalepo ya:ta malamaleye meyelope depame yia:ye popotimalalo wekiyo.

¹⁵⁻¹⁶ Epame Mosestapo tamali di tle Godta ewala dapiyamte dla aiyalma 10ye seme mate seme mate hatitipo halopiliye halopo tuluiyo. ¹⁷ Moses ala tulumhallati ya: gadlalo oplami Yosuwata api duka dla ala me-ompolomama dallati opata siyalle yu daliyo. Epame Moses watle epo atlaiyo, “Na: opahaleta di opaye hustepo kotlomale yuye dalesema,” diyo.

¹⁸ Amasiyama Mosesta ya: watle asiyama epo atlaiyo, “Hao, opahale sota kotlomale yu epapele podalesema. Amasiyama siyalemama sala sale yu tlo dalema,” diyo.

¹⁹ Epedeme Mosesta kimna:ya dla tulum nati-lati biskapa god dota mita:pele bulumkiyawa aliya mila:pi sepele mate epo opata siyalle koko mate natipame sikemte siyaladiyo. Epammama ya:tapo ewala dapiyamteye medla pololemama susupolatalemaiyo. ²⁰ Epo halemama biskapa god dlopi dota mita:peleye dlapa dla mistaiyo. Epame sikemte potolumama sokane some hallati yú dla kustaiyo. Epame yú eye Isael so watle dlo-maiya diyo. ²¹ Epo A:lon dla helestame halemama epo atlaiyo, “Opa iwolotapo wa: dla apa koko ha-lati asiyama wa:tapo yia:ye batalimale koko pato hema elemtuluwa?” diyo.

²² Epalati A:lonta asiyama Moses watle epo atlaiyo, “Wa: ase na: mate sikemte

☆ **32:13:** Yen 22:16-17, 17:8

siyalademiya. Adipalati, opa iwolo kokoye mo-wa:malamana. Yia:ye alila hapuloma batalimale koko halomolowe dla ma-dinapopo siyamdepo. ²³ Epapedeme yia:tapo puame na: watle epo atlemama dia:ye Isip mo tle alikili dla eleme woyamuwa Mosesye hadima tauwa? Epedeme wa: di elemtlowe godye dota mita:pene, duwapo. ²⁴ Epalati na:tapo yia: yu dalepame yia: watle atlemama wua: gold sutulu uptipame na: watle halopo puaiya duwapo. Epame yia:tapo alisisi eye mo-halopo pulati na:tapo e halopame dlapa alemalle dla potolupo depame bulumkiyawa aliya mila:pi sepele iye mita:puwapo,” diyo.

²⁵⁻²⁶ Epapele dulu dla Mosestapo A:lonta opa batalipo eleme tale koko tle opahale sota yia: natipo eimela:lala depo malapame kimna:yata popa:mtame gudle dla halemama yu teta:le mate yia: watle epo atlaiyo, “Opa anawolotapo GOD tiyama dla ha:ha:lepiye, na:ta hala dla pumulaiya,” diyo. Epalati Libai elele halomale sotapo ya: hala dla pumulaiyo. ²⁷ Epalati ya:tapo yia: watle epo atlaiyo, “Isael so di Lod GODtapo epo atlema, ‘Wua: aipa:ya halopame kimna:ya dulu dla siyamama mo-wua: amkadulo mate epame mo-wua: asiyadulo mate potimtamaiya,’ ” diyo. ²⁸ Epalati yia:tapo Moses yu dalepame kimna:ya dulu dla siyamama 3000 opaye potimaiyo.

²⁹ Epame Mosestapo Libai elele halomale so watle epo atlaiyo, “Wua:tapo God yu dalepo sal-ladepame mo-wua: amkadulo mate epo mo-wua: asiyadulo mate potimolowe dla wowota:mama po-alina. Epapele koko tle wua:tapo Isael so

dulu dla GOD ka: epo opa ka: duka dla ha:ha:lalo so depo ha:ha:lepe,” diyo.

³⁰ Epame ma alallati Mosesta opa watle epo at-laiyo, “Wua:tapo batalimale pato ma-halomalepo. Epapedeme na: ma ilame tamali di dla wua: bob-talimale yilo GOD mate yukamama otele himila hetlowepo. Adipalati, pona:malamana, ya:tapo wua: bobtalimaleye hiyollowe sepena,” diyo.

³¹ Epammama Mosestapo ma ilame hetame GOD watle epo atlaiyo, “Opata batalimale koko pato hamama yia:skamu biskapa god dlopi dota mita:pame edla sisiyemha:ha:uwapo.

³² Epapedeme na: wa: dla otele pato himima, wa:tapo yia: bobtalimaleye hiyolepo wellipo depame. Amasiyama wa:tapo yia: bobtalimale hiyollowe allipiye, asiyama na: hi wa: buka dulu dla elaye e tlo hiyostane,” diyo. ✧

³³ Epalati GODta asiyama Moses watle epo at-laiyo, “Opa anawolotapo na: dla batalimale koko mo-halomuwa, opa ewolo hi tlope na:tapo na: buka tle hiyotimolowepo. ³⁴ Epapedeme na:ta wua: watle hamilowepo depo yu itiyapo himiwa mo dla wa: opa eleme ma-tane. Epalati na: ba-nakaka oplamitapo wua:ta tlati itapu tle telepe. Epapele dulu dla na:tapo yia: watle yia: bobtali-male asiyama hamilowe alilata woyamalati yia: watle yia: bobtalimale asiyamaye hamilowepo,” diyo.

³⁵ Epammama opatapo A:lonta biskapa god mita:pele dla mikadepe depo edla sisiyemha:ha:le

✧ **32:32:** Sam 69:28; Bob 3:5

koko tle GODtapo yia: batalimale asiyama dla esiyele pato hamiyoy.

33

¹ GODta ma Moses watle epo atlaiyo, “Wa:ta Isip mo tle elempuwa opa mate mo i saliyo me na:ta: mo-powataliya wua: watle hamili duwa mo dla tane. Adipalati, na:tapo A:iblaham mate epo Aisek mate epo Yokob mate dla yu itiyapo himmama mo eye yia: mamadulo watle hamili duwapo. ✧

²⁻⁵ Mo eye pta ka:pi, dlowe alisisiye pta wokasemana. Wua:ta tlati na:tapo na: banakaka oplamiye wua: mate tane dlowepo, ya:tapo wua: mate halemama Keinan so mate epo Amoli so mate epo Hitai so mate epo Pelisi so mate epo Hibai so mate epo Yebusi so mateye alikili a:ma posallepe. Amasiyama Isalael soye na: yu dolumolowe dla pta dupa kokalalimale sopo. Epapedeme na:ta yia: mate potlowa. Adipalati, na:tapo yia:ta duka dla tamalemama dupa kokalalimale koko nati-pame yia: potimalala. Epapedeme watapo yia:ta yia:skamu yia: moto dla goldta mimita:pele alisisi mate dinapele kokoye medla uptimelepe. Epalati na:tapo yia: dla halowe kokoye alotle atlowepo,” diyo.

Epalati opatapo GODta atlale yu i dalepame sikemte dupa kolle mate a:lemyemama yia:tapo goldta mimita:pele alisisi didiyepo ha:ha:leye medla uptimyaiyo. ⁶ Epapele koko tle Isalael sotapo Sainai tamali kikiwi isili dla gold alisisi matle didiyepo siyamoloweye mosukulu medla memeliyo.

✧ **33:1:** Yen 12:7, 26:3, 28:13

God mate yukamalalo kimna:ya

⁷ Isalael sota kimtimale alikili tle Mosestapo kimna:ya hale hapame semama God mate yukamalalo kimna:ya demdiyo. Opatapo GOD tle yu dallowe solotamama kimna:ya edla tamdiyo. ⁸ Amasiyama Mosestapo God mate yukamalalo kimna:ya edla tlati opatapo yia: kimna:ya tle sillipame kokoloma tle omha:ha:lati Mosesta kimna:ya dulu dla tumdiyo. ⁹ Mosestapo kimna:ya dulu dla mo-tulati wuala deiyamaletapo kokoloma tala dla malame bodepo halemdiyo. Epalati GODtapo Moses mate yukamhalemdiyo. ¹⁰ Epalati opata wualata mo-malla natipame yia: kimna:ya kokoloma tala dla ha:ha:mama God dla heoheodemdiyo. ¹¹ GODtapo Moses mate yukamhalemama oplamita ya:mkale mate mila:pi hatlo atumapo yukamhalemdiye, epammhalemdiyo. Mosestapo God mate yukamhallepo gudepame ilame tlati asiyama ya: gadlalo kipiliyemala Nun yami Yosuwu tope God mate yukamalalo kimna:yaye posaliyome tasemdiyo.

Mosestapo Godta ya: gadlepo depo solotamale

¹² Mosestapo GOD watle epo atlaiyo, “Wa:ta na: watle atlemama opa iwoloye elemtane demhalapo. Amasiyama wa: ala na: gadlepo tlowe oplamiye ponati-isema. Epame wa:tapo na: natipo siyemama na:ye wa:mkale ikadepe demdepo. ¹³ Amasiyama wa:ta ikadepe na: dla siyemhalema dlepiye, na: watle wa:ta malamale kokoye imane. Epalati asiyama na:tapo wa: yu dla salladepo sela:lati wa:ta natipame siyemhala

kokota me-ellepe. Epele dulu dla wa: malamane, opa iwoloye wa:ta sesalemale sopo,” diyo.

¹⁴ Epalati GODta Moses watle epo atlaiyo, “Hawa, na:ta wa: gademama wa: mate tlowepo,” diyo.

¹⁵ Epalati Mosesta epo atlaiyo, “Wa:ta ikadepe dia: mate potlalo wekeli dlepiye, dia:ye wa:ta sale mo edla taiya demiya. ¹⁶ Amasiyama wa:ta dia: mate telepiye, eta mo opi sotapo wa:ta ikadepe dia: dla siyemhalemama dia: mate hala kokoye malamelepe. Epame yia:tapo dia:ye ikadepe wa:ta sesalemale so opa mleni dlepe,” diyo.

¹⁷ Epalati GODta Moses watle epo atlaiyo, “Na:tapo wa:ta solotamale koko halowepo. Adipalati, wa:ye namkale ikadepepo. Epedeme na: wa: dla siyema,” diyo.

¹⁸ Epalati Mosesta God watle epo atlaiyo, “Na: wa:ta hela:dle mila:pi ikadepe natilowe solotama,” diyo.

¹⁹ Epalati GODtapo Moses watle epo atlaiyo, “Na:ye GODpo. Epedeme na:tapo na:ta: sesalemale so dla polowamale koko mate epo bokotiyapo malamale koko mate nati-imdepo. Epapedeme na:tapo wa: watle na:ta hela:dle nati-imama na: hi ma atlowepo. ✧ ²⁰ Amasiyama wa: na: mila:pi ikadepe tlo ponatilowa. Adipalati, na: mila:pi ikadepe natilalo oplamiye polope,” diyo. ²¹ Epame matle epo atlaiyo, “Na: mateka:pi dla teiko halaye wa: edla hetame halane. ²² Epalati na:ta hela:dle mate wa: hala dla pumama na: do mate wa:ye

✧ **33:19:** Loum 9:15

kukomama teiko dulu dla hemele hatiyomel-lowepo. ²³ Epame na:ta wa:ye ma-tla:mtamama wa:ta isikimi na: ko tlo natilipo depame wa:ye ma haliyamale dla pamollowepo. Adipalati, opata na: mila:pi ikadepeye natilowe pta aiyalma.”

34

Ewala amko dapiyamte

¹ GODta Moses watle ma epo atlaiyo, “Na:ta ka:yapa aiyalma kokoye ewala dapiyamte dla hatitipo hapilati wa:ta hauwokokomuwa epapele ewalaye ma amko mimita:pene. Epalati ma na:tapo aiyalma hatlo meye monolo hatitimolowepo. ² Epapedeme wa:iyela utulalati ewala dapiyamte e halopame Sainai tamali di dla na: hala dla matelepe. ³ Epele dulu dla oplami hale-tapo wa: mate pomatlowa. Epame opa mate alinepi mateta tamali mateka:pi dla populuwa,” diyo.

⁴ Epalati Mosestapo GODta atlale yu e dolumama ewala dapiyamte mimita:pame halopo utulalati ikadepe Sainai tamali di dla hetaiyo. ⁵ Epalati GODtapo wuala dulu dla malame Moses mate halemama ya: hi ikadepe semama na:ye GODpo diyo. ⁶ Epame ya:tapo Mosesye me-hallati tla:mtamama epo atlaiyo, “Na:ye GODpo. Na: dla polowamale koko mate epo saddle koko mate epo bokotiyapo malamale koko mate hutiyepo. Epapele dulu dla na: na:ta yu itiyapo hatitimale hapulomaye pohauwokokomasemde. ✧ ⁷ Na: opa hapulomaye bokotiyapo malamama yia:

✧ **34:6:** Eke 20:5-6; Nam 14:18; Dit 5:9-10, 7:9-10

bobtalimaleye hiyotipo welimdepo. Epapele tlope na:tapo batalimale walle oplami dla asiyama pohamilalo powekesemde. Epedeme adulo yia: bobtalimale asiyama dla na:tapo yia: yimlala dla epo yia: mamadulo dla asiyama wotiyalle hapimdepo,” diyo.

⁸ Mosesta alumata ta:la dla akukulumpolomama God dla heodepo epo atlaiyo, ⁹ “Na: God, wa:ta ikadepe na: dla siyemhalema dlepiye, di saliyome tamiya. Na:malamana, opa iwoloye wa: yu dolumolowe dla pta dupa kokalalimale so. Amasiyama epapele tlope di bobtalimaleye wa:tapo hiyostepo welipame ma wa: opa ikadepe dene,” diyo.

¹⁰ Epalati Godta epo atlaiyo, “Na:tapo yu itiyapo himma, Isalael sotapo ikadepe na:ta sesalemale so depo ha:ha:loweye. Epapedeme na:tapo yia: mila:pi tle ulugiyemale koko patoto ta:lamo hema pohalalo wekele kokoye halomolowepo. Yia:tapo na:ta wa: yilo itiyamale pato mate wa: gademhala kokoye natipame yiyellepe. ¹¹ Epapedeme na:tapo Amoli so mate epo Keinan so mate epo Hitai so mate epo Pelisi so mate epo Hibai so mate epo Yebusi so mateye na:ta wua: wadle hamilowe mo tle alikili a:ma dodolomsallowepo. Amasiyama na:ta epapelepo depame wua:tapo na:ta atla yu hema dolumha:ha:iya. ¹² Eye, wua:tapo mo edla ha:ha:lalo so opa mate namkale demha:ha:miya. Wua:ta yia: mate namkale demha:ha:lepiye, yia:tapo wua:ye batalimale koko dla elemtullupe. ¹³ Amasiyama wua:tapo yia:ta alinepi poyupo yia: god dla ha:lalo tile hapulomaye dodokotimaiya. Epame yia: aiyalma ewalaye susupolatipame ma

yia: aiyalma daliye hauwokokomaiya. ✧ ¹⁴ Epame wua: hatlo na: dla heodemha:ha:mama god opi dla mikadepe demha:ha:miya. Adipalati, na:tapo wua: yilo hahamalalo GOD halapo. ¹⁵ Epedeme wua: wolomape! Mo edla ha:ha:lalo so opa mate namkale depo ha:ha:miya. Adipalati, yia:tapo wua:ye na: tle eleme ma yia: biskapa god dla sisiyemama yia: dla hapili daya ma dlomlala. ¹⁶ Epedeme wua:tapo wua: akimlala dla edla ha:ha:lalo mo so wola: halopimiya. Adipalati, yia:tapo wua: akimlalaye eleme yia: biskapa god dla sisiyelowe dla tullala.

¹⁷ Epedeme biskapa godye dlopi dota mimita:miya. ✧

¹⁸ Sokomoko hapuloma dulu dla Abib mama umulati alila 7 dulu dla wua: yimkata alupame daya dele demama palawa daya yist mate podukumalalo wekele dlomha:ha:iya. Adipalati, Abib mama dulu dla alila oloma iye na:tapo wua:ye Isip mo tle alikili dla eleme woyamuwapo. ✧

¹⁹ Wua: akimlala itapu hohomale soye na: watle hohopo iya. Epame wua: aliya halo pate-talo itapo usulli mape na: watle hohopo iya. ✧ ²⁰ Amasiyama wa: donki aliya tlo na: watle hamili hallepiye, wa: e tlo ma ilame hammama asiyama sipi aliya amkota:le tlo yumpame na: watle hamilipe. Amasiyama epapele dulu dla wa: sipi aliya yumuluwe allipiye, donki aliya tlo tumuku

✧ **34:13:** Dit 16:21 ✧ **34:17:** Eke 20:4; Leb 19:4; Dit 5:8, 27:15

✧ **34:18:** Eke 12:14-20; Leb 23:6-8; Nam 28:16-25 ✧ **34:19:** Eke 13:2

kestlepe. Epapedeme wua: akimlala itapu hohomale na: watle hohopo iliye ma asiyama mate na: tle ilame hohomelepe.

Oplami haleta namkale dle alisisi dimi na: hala dla populuwa. ✧

²¹ Alila 6 dulu dla wua: oko dla ha:ha:lepe. Amasiyama alila 7ye wua:ta hedepo popa:lowe alilapo. Epele dulu dla wua: dlowe alisisi emolowe alila mate epo hauwallowe alila mate dla alila ita woyamelepiye, aseka mepapele hedlepe. ✧

²² Witi dayata ma-namalati hauwalepame yimkata alupo daya pato de demha:ha:lepe*. Epame Kotiyopa alila dla Kimna:ya daya dele demama yimkata alupo daya pato de demha:ha:lepe. ✧ ²³ Epapedeme sokomoko hatlo dulu dla wua: opa hapulomatapo dapahatlo oloma dla na: mila:pi tle hetame alumademha:ha:lepe. Adipalati, na:ye Isalael so wua: Lod Godpo. ²⁴ Amasiyama wua:ta ta:la halowedeme ha:ha: mo edla ha:ha:lalo soye na:tapo dodolomsalepame ma ta:la eye popolalepo mellowepo. Epalati wua:ta mo edla ha:ha:mama sokomoko hatlo dulu dla alumale dapahatlope i halomha:ha:lati opa ewolotapo ma ilampuame wua: ta:la halowedeme wua:ye pokotlomolowa.

²⁵ Wua:tapo na: watle alinepi poyupo hapimha:ha:mama wua: yist mate dukumale alisisiye pohapimha:ha:lowa. Epame

✧ **34:20:** Eke 13:13 ✧ **34:21:** Eke 20:9-10, 23:12, 31:15, 35:2; Leb 23:3; Dit 5:13-14 * **34:22:** Witi daya hauwalepo daya dele iye ma alotle Yu sota semama Pentikos daya dele demdiyo. ✧ **34:22:** Leb 23:15-21, 39-43; Nam 28:26-31

wua:tapo Namilatale daya dele dla daya pomelleye pohatitimha:ha:lowa, dlapa dla mistemha:ha:lepe. ✧

²⁶ Na:ye wua: Lod Godpo. Epedeme wua:ta emale alisisitapo ka:yapa milimale alisiyiye hauwalepame na: aiyalma aya dla halopo pua demha:ha:lepe.

Epame gaut aliya yemalaye ya:ya memeko mate hatlo dukupo ha:miya.” ✧

²⁷ Epame GOD matle Moses watle epo atlaiyo, “Yu iye buka dla hatitimane. Adipalati, na:tapo wa: dla epo Isalael so dla yu itiyapo himiwa ya: asiyamaye wua:tapo na:ta imuwa koko hapuloma iye woloma dolumha:ha:lepe,” diyo.

²⁸ Mosestapo tamali di dla 40 alila mate epo utula:la mate dulu dla GOD mate halemama daya mate epo yú mate podlalo halaiyo. Epame Godta ewala dapiyamte dla aiyalma koko 10ye hatiti-maiyo.

Moses ya: mila:pita sikemte hela:demama usiyemale koko

²⁹ Mosestapo Sainai tamali di dla God mate yukamhalepo depame ewala dapiyamte dla aiyalma koko hatitimaleye halopo malaiyo. Amasiyama ya: malemama ya:ta GOD mate yukamhalale koko tle ya: mila:pita usiyemale mate halaleye ya:skamu pomalanatiyo. ✧

³⁰ Oloma edla A:lon mate epo Isalael so mate Moses mila:pitapo hela:demama usiyemale mate hallati natipame wowota:mama ya: hala dla kulume potumulaiyo. ³¹ Amasiyama Mosestapo

✧ **34:25:** Eke 12:10 ✧ **34:26:** Dit 24:21, 26:2 ✧ **34:29:** 2Kol 3:7-16

ya: sisilamaiyo. Epalati A:lontapo Isalael opa ya: dokopala so eleme Moses hala dla tulati ya:tapo ya: mate yukamhalaiyo. ³² Epame alotle Isalael so opa hapulomatapo puame ya: hala dla alumalati ya:tapo Sainai tamali di dla GODta ya: watle aiyalma koko hamiliye ma yia: watle imhalaiyo.

³³ Mosestapo ya: mate yukamhalepo gudepame ya: mila:piye tluka mate bopudiyo. Adipalati, ya: mila:pitapo ala me-sikemte usiyemhalaiyo. ³⁴⁻³⁵ Epalati Mosestapo kimna:ya dla tame GOD mate yukamolowedeme ya: mila:pi bopudlalo tlukaye alikili dla himimdiyo. Epame Godta atlamale kokoye ma Isalael so watle atlamolowedeme halemama ya: mila:pi ma bopudemdiyo. Adipalati, yia:ta natilati Moses ya: mila:pitapo sikemte usiyemale mate halemdiyo.

Ka:dle Yu
Genesis, Exodus, Jonah, and the New Testament in the
Kamula language of Papua New Guinea
Buk Stat, Kisim Bek, Jona, na Nupela Testamen long
tokples Kamula long Niugini

Copyright © 2005 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Kamula

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

74ad7974-9dcd-5470-9c22-0eda5fbabe15